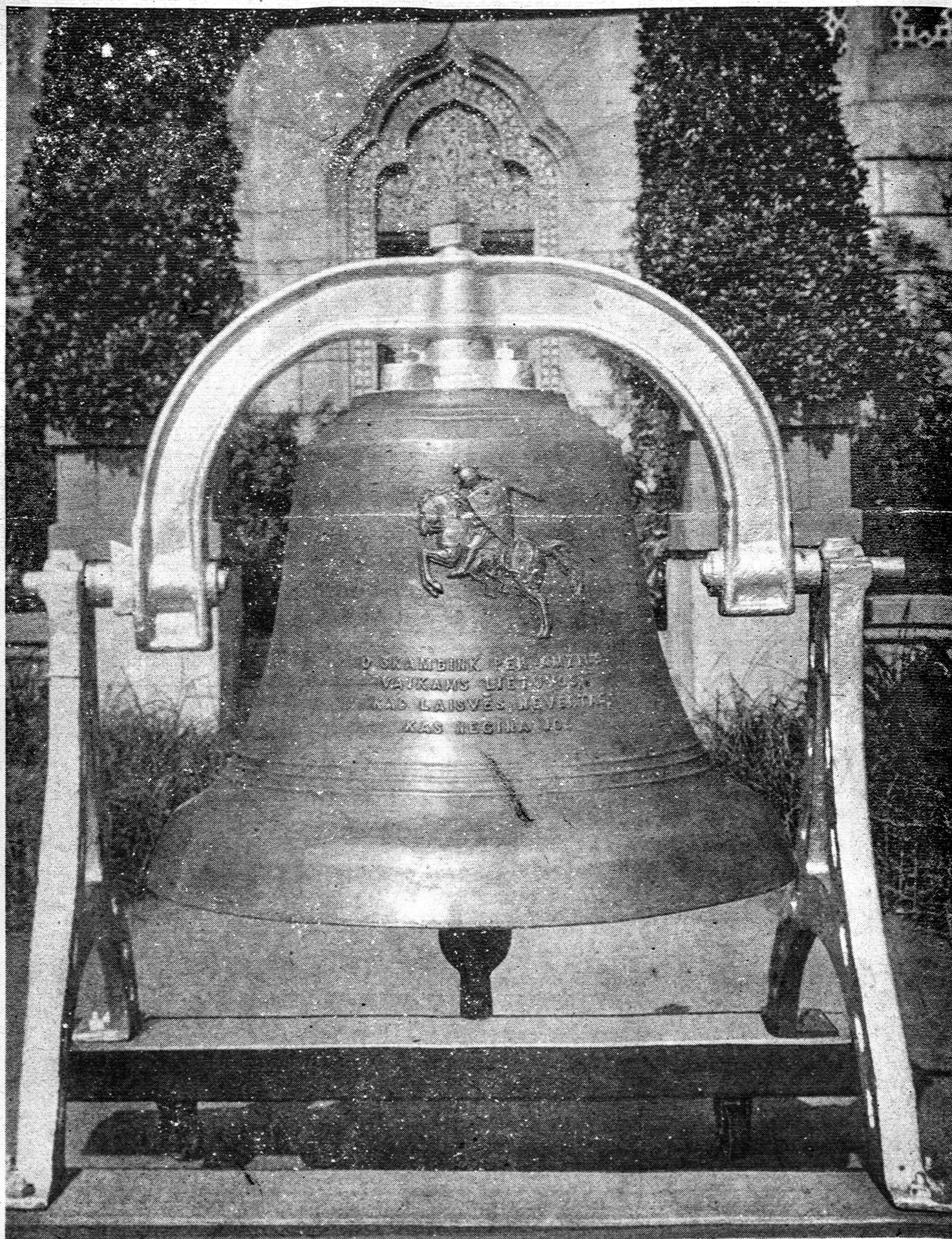

15262

Kalifornijos Vietuvai

LITHUANIA'S LIBERTY BELL, WHICH BEARS THIS INSCRIPTION: O! RING THOU THROUGH
EONS TO THE SONS OF LITHUANIA, THAT LIBERTY BELONGS TO HIM WHO DEFENDS IT!

J. Kasputis

Kalifornijos Lietuvis

1-2

"CALIFORNIA LITHUANIAN"

LITHUANIAN CULTURAL JOURNAL

9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.
PLymouth 4-1377

Subscription \$2.00 per Year—Honorary Subscription \$10.00

ANTHONY F. SKIRUS.....PUBLISHER & MANAGING EDITOR
ALFONSAS GIEDRAITIS....EDITOR OF LITHUANIAN SECTION
JOSEPH C. PETERS.....EDITOR OF ENGLISH SECTION
ALGIS REGIS.....BUSINESS MANAGER

CONTRIBUTING EDITORS

J. AISTIS, PROF. DR. K. ALMINAUSKIS, J. BALTIS, PETER BOGIN, ANTHONY CELKIS, J. GRAZIUNAS, REV. GEORGE JONAITIS, PETRAS JURGELA, V. KAZLAUSKAS, REV. JOHN KUCINSKAS, P. KIAULENAS, HEDY LANE, JULIA LIESIS, PROF. DR. K. PAKSTAS, ADELE PETRAS, PROF. DR. J. PUZINAS, STANLEY J. PALTUS, ALGIS REGIS, V. ROCEVICIUS, JEAN SLIAKIS, BERNICE STARK, MILTON C. STARK, BERNICE SKIRIUS, REV. JOHN TAMULIS, DR. A. N. TARULIS, FRED E. TRUMAN.

PADEKA GARBES PRENUMERATORIAMS

Su siuo numeriu pradedame nauja lapa "K.L." GARBES PRENUMERATORIU, kurie prisiunte po \$10.00

BALBINA ABROMAITE, L.A., Calif.
KUN. I. ALBAVICIUS, Cicero, Ill.
FLORENCE KORSACK, Los Angeles, Calif.
KUN. JONAS KUCINSKAS, L.A., Calif.
MR. & MRS. ZIGMAS KRUMINAS, L.A., Calif.
PROF. K. PAKSTAS, L.A., Calif.
MR. & MRS. JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.
ALGIS REGIS, L.A., Calif.
KUN. J. PASKAUSKAS, Chicago, Ill.
ANN SAMSON, L.A., Calif.
MRS. BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.
JUOZAS URBONAS, L.A., Calif.
MR. & MRS. J. ZALGA, Chicago, Ill.
MR. & MRS. F. ZUKAUSKAS, L.A., CALIF.

Redakcijos vardu visiems nuosirdziai dekojame. Kiekvienas Garbes Prenumeratorius yra prasomas prisiusti savo fotografija, nes norime tureti klise, kad galetume ivairiomis progomis ja panaudoti zurnale.

—Redakcija

MISS ANNA SAMSON, HONORARY SUBSCRIBER TO THE "C.L." AND A SINCERE SPONSOR OF OUR JOURNAL.

REV. J. KUCINSKAS, PASTOR OF ST. CASIMIR'S LITHUANIAN CHURCH, JAN. 9, 1949 WAS ELECTED CHAIRMAN OF THE "CALIFORNIA LITHUANIAN ASS'N." HE IS ALSO A MEMBER OF THE EDITORIAL STAFF AND AN ARDENT SPONSOR OF "C.L." JOURNAL.

PROF. KAZYS PAKSTAS AND ALGIS REGIS HAVING A PICNIC ON NEW YEARS DAY. A. REGIS IS A BUSINESS MANAGER OF "C.L." JOURNAL.

Aciu uz prisiuntima trukstamu "K.L." numeriu:
A. BUKNIUI, Cleveland, Ohio
MARIE ADRIAN, Los Angeles, Calif.
WALTER EDWARDS, Denver, Colo.
J. MARKUS, Texas
A. REGIS, Los Angeles, Calif.

AR BEPASIKARTOS VASARIO 16-TOJI?

"Kiekviena karalyste, kuri pati su savim nesutinka, bus sunaikinta, ir kiekvienas miestas ar namai, kurie patys su savim nesutinka, neisliks"
(Matto 12-19-30)

Kas Tai Yra Vasario Sesioliktoji?

Vasario sesioliktoji—Lietuvos Prisikelimo Svente. Ta diena—1918 metais—buvo paskelbta visos tautos sunu vieningo ryztingumo rezultatas—Lietuvos Nepriklausomybe. Ir, stai, Lietuva, amžiais buvusi svetimuju grobiku paverpta, vel pradejo savystovu gyvenima ant priespaudos metais tvirtai islaikytu tautiniu ir religiniu vertybiu.

Laisves atgavimas tada tautai daug kastavo: tik savanoriu kraujas tegalejo nuplauti iskankintaja musu tevu zeme nuo okupacinio brudo. Laisves kovu savanoriu stacijos prie Giedraiciu, Sirvintu amžiais pasiliks kelrodziais jaunosios kartos zygiamis ir amžiais pries jas lenks galva lietuviai. Kaip ant akmens uolos isdyges augalas prasiskverbia i saule ir duoda vaisiu, taip ir musu tautos laisves ideja, tvirtai atsiremusi i tikejimo uola, staiga isaugo i galinga Nepriklausomybes medi ir placiai suklestejo visomis savo kulturinio gyvenimo sakomis.

Anuometino Zemes Ukio Ministerio Kun. Krupaviciaus demokratiniiais pagrindais pravestoji zemes reforma sudare palankias salygas valstieciams ekonomiskai atkusti, o ju vaikams siekti mokslo. Kaimuose jau nebeliko analfabetu: visi ismoko skaityti ir rasyti, nekalbant jau apie aukstasias svietimo bei meno institucijas. Lygiagrečiai kilo prekyba, industrija ir pramone: Maisto, Drobės, Cukraus ir kiti didžiuliai fabrikai savo gaminiu gausumu buvo eksporto saltiniais i kitus krastus. Ant pirmojo pasaulinio karo griuvesiu (1914 m.) isvystoma moderniskoji statyba; kaimuose siaudiniai stogai irgi pranyksta, o ju vieta uzima patvarioji kapitaline medziaga. Derlingieji Lietuvos laukai israižomi plentais ir gelezinkeliais: greitieji traukiniai, modernus autobusai, automobiliai, o kaimuose dviraciai buvo placiai naudojama, kaip greito ir patogaus susisiekimo priemonės. Radio virsta dvasine duona toliau nuo kulturiniu centru esantiems kaimams. Elektros, vandens ir vejo jegos buvo racionaliai pajungtos ivairiems gerbuvio tikslams.

Siam tautines pirmyneigos marsui dave tona ne kokia nors isrinktoji partija ar tos partijos prie valdzios vairo atsilosusi komanda, bet Vasario sesioliktosios Dienos Laisves kovu savanoriu zygiu krauju patvirtintas, dvidešimtes vyru Nepriklausomybes paskelbimo akto vienetas, susidedas is ivairiu paziuru ir ivairiu partiniu sroviu. Tasyk vienybe buvo ne etiketese, ne skambiuose sukiuose, bet visu lietuviu samoneje ir sirdyje. Visu vieningai buvo siekta vieno tikslo—Laisves Lietuvai.

Kodel Mes Jos Netekome?

Is amziu begyje istorijos duotu pamoku mums pakankamai turetu buti aisku, kad tik nepalauziamo visos tautos vienybe ir didvyriskumas tegalejo ligi paskutiniosios issaugoti musu tevynes nepriklausomybe, o jos gynybos garbingus zygius palikti istorijos lapams. Visais amžiais musu tautos ir valstybes egzistencijos principu buvo kova, ir ne betkokia kova, bet didvyriskas—zutbutine.

Nors Lietuvai visais laikais yra lemta buti apsuptai triju didziuju smaugliu: rusiskojo, vokiskojo ir lenkiskojo, bet kol i tautos kuna neisiskverbe svietimojo kraujo giminystes daigu, tol visi uzpuolikai budavo sekmingai toli atmusami-net ligi juoduju mariu Vytauto Didziojo laikais. Pirmuoju Nepriklausomybes uzsmuigimo perijodu reikia uzskaityti Jogailos kraujo giminyste su silpnavaliskumu bei isoriniu pasiputimu pasizymincia Lenkija. Nuo to laiko pradedana zaloti musu tautos vadu didvyriskumo charakteris, o caristines priespaudos laikai inesa musu tauton vergiskumo dvasios. Ta dvasia paskutiniuoju Nepriklausomybes laiko-

TO THE ENGLISH SECTION READERS

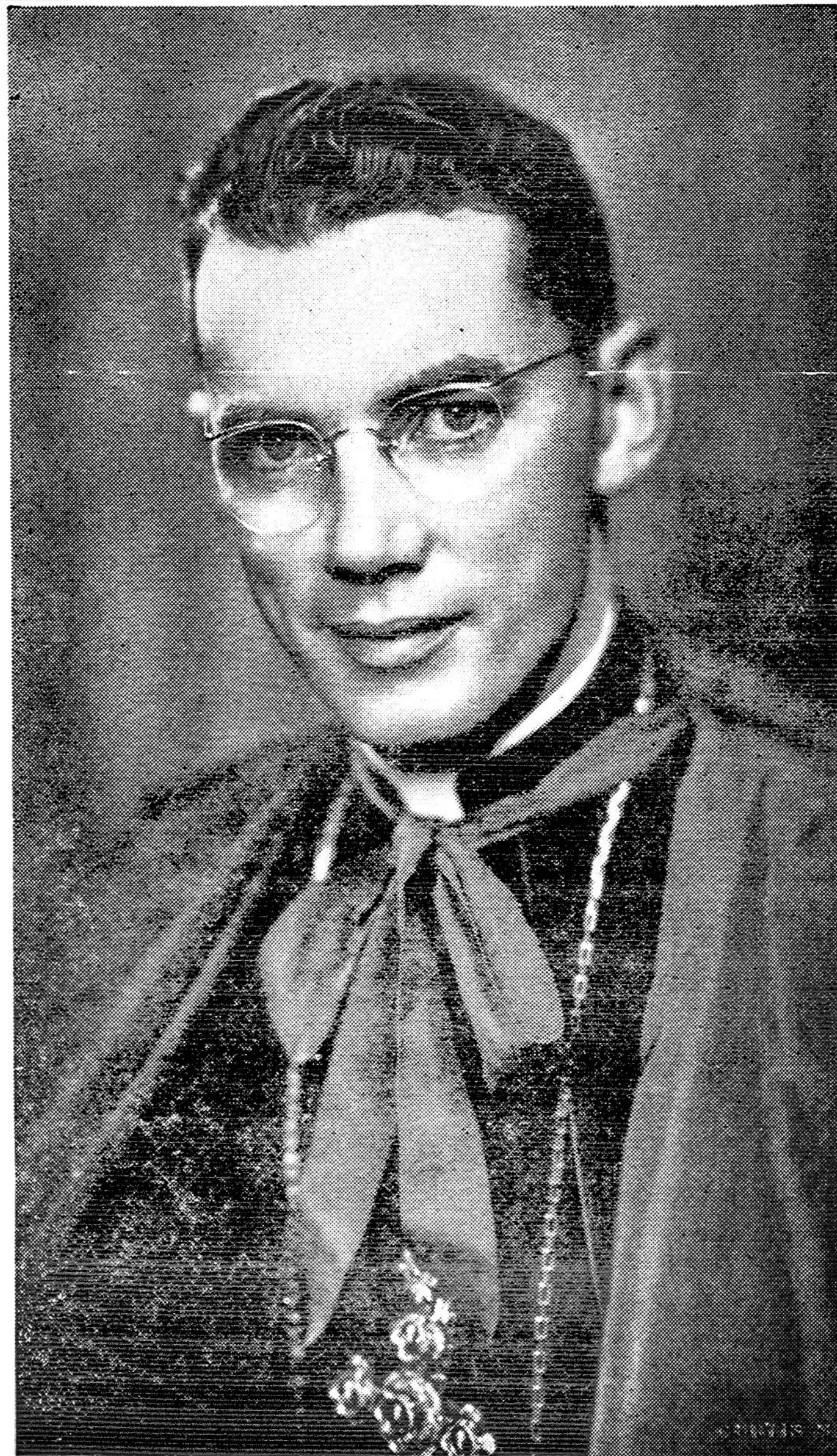
Attorney Joseph C. Peters was elected as the editor of the English Section of "California Lithuanian" Journal, at the annual meeting of "California Lithuanian Association."

In each issue of "C.L." from center spread you will find articles and news items in English.

Everyone is invited to submit articles, poems, short stories, personal news items, and quotations from books or newspapers if it is concerning the Lithuanians or Lithuanian culture, its history, literature, etc.

"California Lithuanian" Journal is striving to satisfy the older and younger generation, the Lithuanian and English speaking readers.
—Publisher.

tarpiu ejo sentimentalus suflerio pareigas musu tautos vadovaujanciu veiksmu samoneje net tada, kai visi trys smaugliai atsidiure varzytinese: Klaipedos Krasto suvirskinimas, Lenkijos ultimatus, bolseviku bazes. Tai buvo trys ispejamieji gongo smugiai, kurie, deja, poetu taip graziai apdainuotosios ir zaliojo jaunimo saskrydziuose isgarsintosios tevu heroizmo dvasios to meto vadu samoneje nepazadino. Nepriklausomybes sargybu stabai buvo net nepasiruose galimiems netiketumams. O gal ir laiko nebuvo, nes nuolatos reikejo patvarkyti tariamaja vidaus opozicija. Ir, stai, paciame Nepriklausomybes vairininku apsnudimo momente raudonasis tamsiajesis Rytu siaubas gedingai uzsmuigia musu brangios

HIS EXCELLENCY TIMOTHY MANNING, D.D. AUXILIARY BISHOP AND CHANCELLER OF THE ARCHDIOCESE OF LOS ANGELES, WHO WILL DELIVER AN APPROPRIATE SERMON AT ST. VIBIANA'S CATHEDRAL ON FEBRUARY 20, 1949, ON THE OCCASION OF LITHUANIA'S ANNIVERSARY CELEBRATION.

ISTREMINO KELIAIS

Palieki, teviske, arimuos
Su savo sielvartu, kancia.
O mes iseinam piligrimais
Toli, toli is cia

* * *

Iseinam skelbt visam pasauliui
Visu krastu kalba,
Kad po melu, pikta apgaule
Krauju pasruvo Lietuva . . .

* * *

Toli ten uzmario kvartale
Pavasari zibutes zvelgs.
Ten susirinks veidai isbale,
O skausmas sirdis ju sugels.

* * *

Ir smaugs juos ilgesys didysis
Kriokliai taskys putas.
Sirdis taip tremtinio blaskysis,
Kelius tevynen kol atras.

Alfonsas Giedraitis

tevynes laisve paciname Jos kulturinio zydejimo amziuje,
Jos gyvenimo graziausiuose metuose. O reikejo tik
vieno komanduopancio zodzio—laikykimės! ir tauta
visam pasauliui butu irodziusi, kad Ji yra verta laisves.
O brangioji Tevu Zeme, mes sažines gilumoje girdime
Tavo kancios balsa, jauciame ir suprantame, kad:

Vienas kraujo lasas but Tave nuploves,
Bet bedoj to vieno Tu pasigedai.
Mes stiprybe semem is zilos senoves—
Liko neteseti musu pazadai.
Vienu vienas zodis but Tave apgynes,
Bet bedoj to vieno Tu pasigedai.
Mes visi zadejom mirti uz Tevyne—
Liko neteseti musu pazadai. (Aistis)

Kas Yra Daroma, Kad Ji Pasikartotu?

Pagimdys vargai galiunus, ugnimi uzdegs krutine,—
pranasavo didysis musu tautos dainius Maironis. Ir Jo
pranasytes issipilde: neužsmaugtoji Tautos dalis po-
grindyje ir giriose didvyriskai tesia laisves kova toliau
ligi paskutiniosios. Tai daugumoje musu Tevynes
pilkieji artojeliai, kurie laisves laikais Lietuvoje nebuvo
nei valdytojais gerai atlyginamu postu, nei po ginklu
stovinciu daliniu neturejo. Bet jie gerai zino siu laiku
kumscio teise: jeigu kieman isibrauja plesikas, nieko
nelaukus reikia jam taip tvoti kuolu per galva, kad
visas pasaulis isgirstu. Nors tu jo nenugalesi, bet
pasaulis zinos, kad tu laikaisi, o ne sentimentaliai kapi-
tuliuoji-pasitinki priesa su gelemis . . . Lietuvos sunu
kovos del Tevynes laisves tesiamos ir uz pavergtu krasto
ribu. Tai intelektualieji frontai uzsieniuose, kuriu gink-
lai: spauda, atliekanti uznuagarines artilerijos vaidmeni,
egzistuojanciu konsulu bei pasiuntiniu diplomatinis zo-
dis i reiksminguosius pasaulines politikos veiksnius,
musu dvasiskija-kunigai bei misijonieriai: vieni sekmin-
gai apastalauja DP stovyklose, stiprindami tremtiniu
dvasia tikejime, kiti per uzsieniu aukstesniasias dvasis-
kijos sferas apeliuoja i pasaulio sažine, viesai iskeliant
lietuviu tautai padaryta skriauda. Vokietijoje tremtiniu
spauda bei organizacijos irgi ivairiai veda kova Neprik-
lausomybes atstatymo kryptimi. Be to, gana pozityvi
kovos reiksme tenka pripazinti Amerikos lietuviu sen-
esniajai kartai, per BALFA bei Amer. Liet. Taryba
gausiomis aukomis remianciai varge atsidurusius trem-
tinius Europoje ir gelbstint juos affideivitais. Tai trem-
tiniu isganymo uostai, tai musu tvirtoves kovoje uz
laisve.

Ar Musu Pastangos Pateisina Viltis?

Nors visi susile darbuojames, bet pirmyneigos vezi-
melis—ne is vietos. Kitaip ir buti negali. Musu pastan-

gos tik tada pateisins musu viltis, kai nustosime vaidine
Krylovo pasakecios veikejus: gulbe, lydeka ir vezi.
Reikia ieskoti vienos bendros krypties, siekiant bendro
tikslu. Jeigu vieni statysime, o kiti griausime, tai mes
tik viek pastatysime. O todel, broliai tautieciai trem-
tyje, kad mums truksta tik dviejų, bet svarbiausiuju
dalyku: tikejimo ir vienybes. Kaip skaudu, kad ne visi
ta brangu musu tevu paveldejima issaugojome savo
sielose. Paveldetais dvasiniais turtais vertetu daugiau
rupintis negu materialiniais. Kitaip—reiskia nubiedne-
jima, ubagyste ir rezultate—vergovima svetimam ponui.
Ir kol mes nepajegsime reformuoti savės is vidaus:
nepadarysime savyje dvasiniu itvirtinimu, ant kuriu
galetu tvirtai atsiremti musu tevu paveldetasai tike-
jimas, tol musu tarpe nebus vienybes, tol neprabils
musu tevyneje Laisves Varpas.

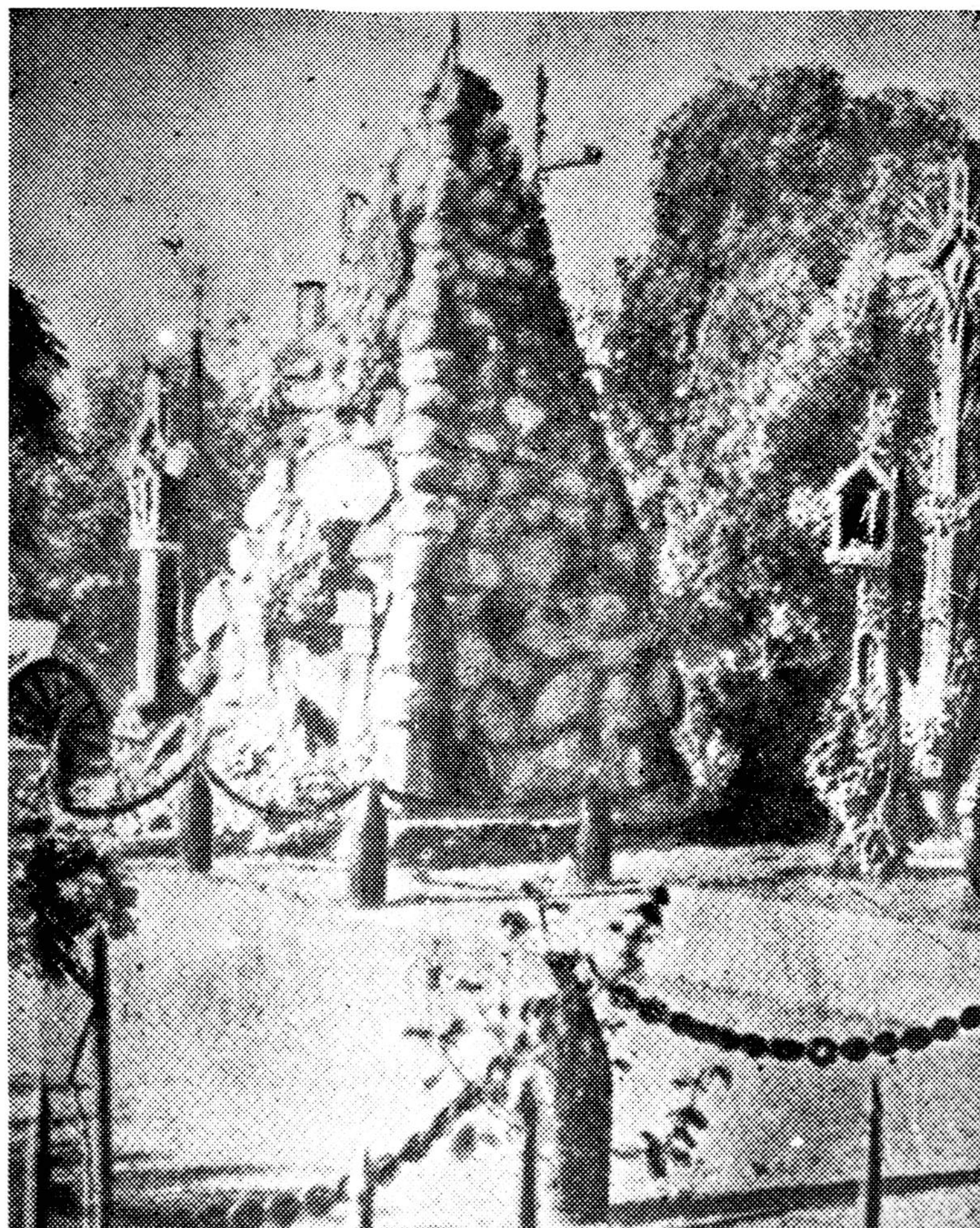
Nedaugel musu, o taciau kiek daug ivairiausiu organ-
izaciju, sajungu, kuriu ideologijos isskirto mus i
mazus negalingus vienetelius, kuriuos pavieniui taip
lengva butu priesui perlauzti, kaip is palyginimo tuos
paleistos sluotos razelius. Net ant svetimo kiemo keliamo
audras saukste: viens kita mokiname, niekiname, pur-
vais drabstomes. Laikrasciu redaktoriai, atsiet rasto
zinovai, per garbes karunas nesusieidami, pliekia viens
kita polemikos bizunais. O bolseviku pragaro pasiunti-
niai tik dziaugiasi is to ir trina delnus. Ot, tau ir
vienybe tremtyje atsidurusios gyvosios tautos dalies.
Tokia etiketine vienybe tikrai mus is tremties tyru
sventojon tevu zemen neparvestu.

Vasario 16-sios Ideja Yra Amzina

Vasario sesioliktoji turetu buti laisves simboliu visu
isblaskytosios tautos sunu sirdyse ir vienybes simboliu
visu organizaciju statutuose, turetu buti bendros lietu-
viskos dvasios sventove, i kuria plauktu visu musu
mintys ir jausmai, neziurint partiju ideologinio skirtu-
mo, —vienytu ir stiprintu mus naujo rytojaus zygiui,
kuris, galbut, jau nebe uz kalnu. Vasario Sesioliktosios
ideja yra amzina, kaip yra amzinas Laisves kovu sava-
norio kraujo ant Tevynes aukuro atminimas. Dabar mes
negalime padeti geliu prie Nezinomo Kareivio kapo
Karo Muziejaus sodelyje, bet mes galime jau dabar
savo krutinese puoseleti tvirto tikejimo ziedus, kad
veliau jais galetume apvainikuoti ten pasilikusiuju parti-
zanu laimejimus dabartinese zutbutinese kovose del
tevynes laisves ir Nepriklausomybes.

Girdenis.

A TOMB OF UNKNOWN SOLDIER OF LITHUANIA IN KAUNAS

ANUOMET IR SIANDIEN

(1918-1949)

Dr. A. Stanys

1918 metu vasario 16-toji lietuviu tautos gyvenime yra viena is paciu didziuju dienu. Tada, pries 31 metus, ji nesiskyre is kitu eiliniu vokieciu okupacines valdzios varztuose skurstancios tautos dienu. Kai tautos laisves kovotojai emesi plunksnos pasirasyti musu dabar minima nepriklausomybes paskelbimo akta, gal tuo paciu metu Vilniaus Didziaja gatve truksmingai zygiavo vokieciu kariuomenes kuopa, vedama isdidaus feldfebelio ar leitenanto su raitytais vilhelminiais usais, gal ir Dr. Basanaviciaus bute, kur vyko sis epochalinis posedis, aidejo gelezimis kaustyto vokisko bato aidas. Akta pasirasius, nebuvo suruosta jokiu truksmingu iskilmiu, negaude patranku salves, taciau lietuviu tautai tai buvo epochalines reiksmes ivykis. Pasauliui buvo pareiksta jos valia ir pasiryzimas buti nepriklausoma. Lietuviu tauta ta diena pasiryzo ir paskelbe kovosianti del laisves, nes per keleta tautinio atgimimo desimtmeciu nuosekliai prie to buvo ejusi, ta minti subrandinusi ir ja isugdziusi. Besibaigiancio karo salygos zadejo atverti nauju galimybiu, tad teko ryztis. Dabar ar gal niekados. Negalima buvo laukti kol gris senoji prieskarine padetis, negalima buvo leisti, kad Lietuvos likimas, jos ateities klausimas butu sprendziamas be pacios tautos balso. Per 120 metu nesusi svetimuju junga, tauta savo pasieke. Jos pasiryzimas, paremtas laisves troskulyje kylanciu patrijotiniu entuziazmu, ispirktas vargo ir kraujo aukomis, pagaliau laimejo. Atgavusi nepriklausomybe, tauta pasidare pati savo likimo sprendėja, pati savojo krasto seimininke. Tauta gavo progos pati laisvai pareiksti savo sugebejimus tiek ukio tiek kulturos kuryboje; galejo laisvai vystyti savo galias, leisti pasireiksti tautos genijui.

Palyginus labai trumpas nepriklausomo gyvenimo laikotarpis, leides pilnai subresti vos vienai kartai, dave labai graziu vaisiu. Siandien pastaruju metu pasauliniu ivykii, deja, visa tai yra sugriauta. Lietuvis stovi vel naujos kovos del laisves kely.

Skaudus ivykiai paliete musu sali ir tauta. Ir vingiuotame amziu kelyje ji retai kada tiek vargo ir kentejo, retai kada ji tiek auku turejo, taciau i desperacija pulti jai dar nera pagrindo. Istikruju ji dar niekad nebuvo, tokia stipri, kaip siandien. Jei ji siandien nera stipri fiziskai, tai betgi pajegi savo moraline galia, savo

samoningosios tautos dalies vieningumu ir ryztu. Kovoje del savo sventuju teisiu ji taip pat niekad neturejo tiek sajungininku, niekad pasaulis taip neatjaute jos skriaudu ir neklause jos balso, kaip siandien. O tai jau daug.

Kai ano pirmojo pasaulinio karo metu Lietuvos klausimas buvo iskeltas, susipratusi ir issimokslinusi lietuviu, kurie galejo savo tautos reikalus ginti pasaulineje plotmeje, buvo palyginus maza saujele. Ir dar tie patys ne visi turejo pakankamai drasos kovoti del nepriklausomybes. Pradzioj dar daugelis mane: tuo tarpu busia pakankama autonomijos pasiekus. O kiek visokiariojai kovai tinkamai pasirususiu zmoniu yra siandien? Ar rasis lietuviu tarpe nors vienas, kuris sutiktu tenkintis kuo mazesniu, kaip nepriklausomybe? Smulkiu vidujiniu nesutarimu ir rietenu rieteneliu gal ir perdaug yra musu tarpe, bet sitos rieteneles musu visdelto nesuskaldo didziojoje laisves kovoje. Del sito niekas nesi-gincija. Jei bent kiek gincijamasi del metodo, del veikimo taktikos bei pirmavimo, tai pagrindiniam reikale tauta yra visiskai vieninga.

Anuomet, kaip ir siandien, lietuviu tauta buvo tame paciam didziajame tautu kalejime, kaip kad yra sakoma apie Rusija. Ne ji viena tame kalejime tebuvo. Buvo ten daug tautu, kaip kad daug ju yra sovietineje Rusijoje. Apie daugeli ju pasaulis ir siandien dar nekalba, nors kaikurios is ju yra del savo laisves daug auku turejusios, daug kraujo isliejusios (pav. gruzinai). 1918 metais niekas nekalbejo ir apie lietuviu tauta. Mazai kas ja ir tezinajo. Pagaliau laimetoja isejusi Antante visa karo meta nebuvo parodiusi jokio intereso Lietuvai, nebuvo istarusi nei vieno jai palankesnio zodzio. Nors ir buvo deklaruotas tautu apsisprendimo principas, bet praktiskai ji buvo ruosiamasi igyvendinti pirmiausia misriatauteje Austrijoje, bet ne savo sajungininkeje Rusijoje. Caristiniam rezimui zuvus, o bolsevikinei Rusijai padarius separatine taika, nelaukdama, kad sis rezimas ilgai issilaikys, Antante vistiek dar nenorejo ne girdeti apie peremima atbundanciu Rusijos pavergtu tautu. Ji bijojo izeisti sajungininka. Isimtis buvo daroma vieninteliams lenkams, kuriems jau anksčiau pazadu buvo davusios abi kariaujancios puses. Anose salygose paremti Lietuvos reikala zadejo vienintele Vokietija. Ji, zinoma, ne is palankumo Lietuvai ta zadejo. Jai rupejo, zut-but, prisijungti sau arba bent kokiais rysiais susieti su Reichu Lietuva ir Kursas. Pradejusi abejoti del savo laimejimo, ji bande isgauti tu krastu gyventoju deklara-

LITHUANIAN COUNCIL, WHICH SIGNED THE DECLARATION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE ON FEB. 16, 1918 IN VILNIUS. ONLY PROF. DR. M. BIRZISKA, PROF. ENG. ST. KAIRYS AND MSGR. PROF. K. SAULYS ARE STILL ALIVE AND LIVING IN DP CAMPS.

SESIOLIKTAJAI VASARIO

Sia kilnia mus laisves minejimo diena
atminkime tuos, kas del laisves kovoja,
kas kelia del laisves ir zodi ir pliena,
ir savaji gyvasti laisvei aukoja.
Atminkime musu piliakalniu garsa
ir knygnėsio nestaji knygu maiseli,
ir musu mociutes didvyriską narsą,
kai moke vaikucius slapta prie ratelio.
Atminkime zygi skurdziu savanoriu,
parnesusių laisve i musu tevyne;
ir dziugesio psalmes prie musu altoriu;
trisplaves, plevenusias musu zydrynej.
Atminkim, kad vel mus tevynej vergove,
benamiais vel tukstanciai broliu pavirto;
kad musu miskai tapo laisves tvirtovem,
kur ginas lietuvės, galingas ir tvirtas.
Per amzius vis teka mus kraujas, kaip upes;
didvyriskai kovai baigties nematyti—
bet laisvas lietuvės, kovoj neparklupes,
iskels vel tevynej trispalve ir Vyti.

Jurgis Kastytis Gliauda

cijas, kad jie nebenori grizti rusu valdzion. Lietuvos Taryba suprato, kad cia yra zaidimas, bet ji nusprende i ji leisti. Buvo svarbu isgauti siokios tokios veikimo laisves, o buvo tikra, kad, vokieciams kara pralaimėjus, ju uzmaciu atsikratyti bus nesunku, kad tik spetum iki to laiko nors siek-tiek susiorganizuoti. Site pasisnekėjimai su vokieciais, Lietuvos priesams dave progos visa Lietuvos reikala apsaukti vokisku ismislu. Daugiausia siuo atzvilgiu pasidarbavo lenkai, kurie savajojo apie unijiniu laiku santykius, kurie Lietuvoje vertino tik sulenkejusia dvarininkija ir nenorejo pripazinti balso visai tautai. Daugiausia ju informaciju deka ir jau atsistaciusi nepriklausoma Lietuva dar ilgai daug kur buvo apsaukiama vokieciu padaru, nukreiptu pries Lenkija. Kadangi tuo pat metu atsikuriantia Lenkija buvo norima padaryti pakankamai pajegiu barjeru tarp Vakarų ir Rytu, tai nepriklausomos Lietuvos atsikurimas buvo netik apgailestaujamas, bet ir reiskiamas del jo nepasitenkinimo. Apie rimta parama jai tada negalejo buti ne kalbos. Pagaliaus buvo sutikta tik su ivykusiu faktu.

Siandien gi, lietuviu tautos subrendimas nepriklausomam gyvenimui yra jau irodytas, del jo niekas neabejoja. Principiniu nepriklausomos Lietuvos priesu, pasaulyje dabar isviso nera. J. A. V. mokslinė komisija, ruosusi medziaga Taikos Konferencijai, dar 1919 m. sausio 21 d. savo raporte rekomendavo Lietuva sujungti su Lenkija. O siandien ne patys lenkai to jau nebekelia, nes pasaulis jau zino, kad lietuviu ir lenku tautos, kad ir turejusios daugiau 200 metu bendro valstybinio gyvenimo, yra skirtingos ir kad kiekvienai ju priklauso apsisprendimo teise O tautu apsisprendimo teise, kuri ano karo metu prezidento Wilsono buvo iskelta tik neaiskiai, dabar yra uzakcentuota ne tik pavieniuose valstybiu vyru pareiskimuose, bet ir visuose pagrindiniuose tarptautiniuose aktuose bei viesose deklaracijose. Siandien tautu apsisprendimo teises jau niekas nekvestijonuoja, niekas jos negincija. Tautos valia siandien negincijama net Rytu tironijoje. Ji ten tik falsifikuojama.

Taigi, lietuviu tauta siandien pergyvena skaudzias dienas, taciau ant laisves aukuro dedamos kraujo ir kanciu vargo ir asaru aukos viena grazia diena turi atnesti graziu vaisiu. Nes tauta siandien daug pajegesne, vieningesne. Pasaulis yra jos puseje, o priesas vos vienas. Kad ir skaudzios dienos, bet desperacijai ne vieta musu tarpe. Jei dar Baranauskas eiliavo: "Kad tu, gude, nesulauktum," tai ka gi mums? Mums reikia tik to paties atkaklumo ir kantrybes.

KALTINAMASIS AKTAS KOMUNISTAMS

I.—Kas visiskai paneige Dieva? Kas tikejima pavadino tautas nuodijanciu opiumu? Kas Dievo namus paverte javu ir masinu sandeliais, kino teatrais, klubais, restoranais, antireliginiais muziejais, o tukstancius baznyciu sugriove? —Komunistai!

II.—Kas tyciojas is Dievo kasdien? Kas bedieviskuma padare valstybine religija? Kas isniekino Sventuju kaulus ir relikvijas, kas isgrobe baznyciu turtus, kas kanikina ir zudo kunigus? —Komunistai!

III.—Kas panaikino visas religines sventes, visus pasninkus, Dievo ir Baznycios isakymus? —Komunistai!

IV.—Kas vercia vaikus isdavineti NKVD savo tevus, skusti brolius, seseris, kaimynus Kas snipinejima paverte garbes tarnyba, o draugu ir artimo isdavima — valstybinu nuopelnu? —Komunistai!

V.—Kas valdo zudymais, klasta, kruvinu teroru, milijonu zmoniu kankinimu priverciamajo darbo stovyklose? Kas iszude Rusijos, Gruzijos ir kitu tautu sviesuomene, Ukrainos ukininkus? Kas surenge nekaltu zmoniu skerdynes Katyne, Vinicijoje, Telsiuose (Rainiu miskely), Pravieniskese, Panevezyje, Ukmergeje ir kitur, masini zmoniu tremima is Lietuvos, Lenkijos, Estijos? —Komunistai!

VI.—Kur moralinis pakrikimas yra pasiekes auksciausio laipsnio? Kuriam kraste milijonai pavainikiu vaiku, viesai proteguojami abortai, lengvinami susivedusiuju issiskyrimai, isardyta seima? Kas masiniai prievartauja moteris okupuotuose krastuose? —Komunistai!

VII.—Kas nusavino zeme, zmoniu turtus, apgrobe ir ukininkus, ir darbininkus ir vargsus; isplese bankus, nacionalizavo fabrikus, prekybos, pramones imones, ukius, transporta, zodziu visa kilnojama ir nekilnojama turta? —Komunistai!

VIII.—Kas klastoja istorija, moksla, kulturos faktus? Kas akiplesiskai meluoja literaturoje, laikrasciuose ir per radija, susirinkimuose, mitinguose ir privaciuose susitikimuose? Kas smeizia kitus, nesiskaitydami su jokiais morales principais? —Komunistai!

IX.—Kas suarde seima, panaikino moterystes sakramenta Kas organizuotai vercia istvirkauti jaunima komjaunuoliu sajungoje? Komunistai!

X.—Kas nepripazista privacios nuosavybes? Kas grobia visa, kas tik po ranka pakliuva? Kas tyko atimti is artimo ne tik daikta, bet laisve ir gyvybe? —Komunistai!

(Is Argentinoje isleistos Jurgio Manto knygos "Lietuva bolseviku okupacijoj")

Sis kaltinamasis aktas komunistams yra pagristas ir teisingas. Is to visiems geros valios zmonems turetu buti aisku, su kuo eina vietiniai musu tautos isgamos, priklausa komunistu partijai, dirbantieji svetimos-setono-valstybes naudai. Visame pasaulyje nera slykstesnio amato, kaip buti savos tevynes duobkasiu. Nei gyvuliu, nei pauksciu gyvenime nerasisime panasios protines menkystes pavyzdzio. Nera pasaulyje tokio gyvio, kuris eitu isvien su savo priesu, uzemusiu jo nuosava lizda. O taciau, kada musu Kankines Tevynes kunu reploja raudonasis Rytu amaras, tai cia, Amerikoje, atsiranda "lietuviu," kurie uz Judo grasiu raso panegyrikas paleckiams, gedvilams ir deda laikrastin tu tautos duobkasiu atvaizdus. Kokia ziauri, pries savo paties prigimti nukreipta, ironija savo tautai-tevu zemei, kuri savo syvais juos yra isauginusi.

Salinkimes nuo tokios spaudos ir jos raseivu, kaip nuo tautai mirti nesancio amaro, ir saugokimes tu, kurie sventvagiskai piktnaudoja taip siais laikais mums brangu lietuviskaji zodi.

PROTINIAI ISTIZELIAI

“Red Dean”—Tuo vardu yra pramintas Anglijos Episkopalu baznycios dvasiskis. Jisai negarbingai pagarsejo savo kalbomis ir rastais uz komunizma, uz Sovietu Rusija. Kad siais laikais nemazai randasi protines lygsvaros netekusiu pavieniu asmenu, kurie remia komunizma ir sovietija, tai visai nenuostabu. Bet kada stambus dvasiskis netik niekus skelbia, bet dar karstai remia ta, kas priestarauja tikybai, dorai, zmogaus laisvei ir sveikam protui, tada tokiu reiskiniu jau tenka susidometi. Sioje demokratines laisves salyje kiekvienam zmogui yra leista savo mintis laisvai pareiksti. Taciau kaikurie ta privilegija panaudoja netik sios salies, bet ir savo asmens nenaudai. Tai ivyksta kelerio-pais sumetimais: fanatiskas besitaikymas prie kurio nors “izmo,” asmens pasipelnijimas, arba paprasčiausia kvailyste. Prie kurios kategorijos priklauso komunizmo ir sovietijos remėjai, tegul skaitytojai patys sau isvada padaro.

Del minimo Anglijos dvasiskio atvykimo buvo nemazai truksmo sukelta. Pradžioj Valstybes Departamentas buvo atsisakes jam duoti viza. Krastutiniai kairieji pareiske protesta, reke per spauda ir drasino savo skaitytojus siusti protestus Washingtonan. Veliau Valstybes Departamentas savo sprendima pakeite ir leido tam nusenusiui dvasiskui ivaziuoti. Komunistai, sovietijos agentai ir ju pasekejai nudziugo; tuoj griebesi rengti dirva jo prakalboms ivairiuose miestuose. Keliuose miestuose jisai jau kalbejo: smerke sios salies demokratija ir garbino Sovietu Rusija. Laike tu jo prakalbu buvo renkamos aukos “sovietinei demokratijai” paremti. Los Angeles mieste prakalbas jam rege ir pinigais rinko Kongreso pazymeti komunistai ir kiti sios salies itartini gaivalai. Pazymetina, kad jo veikloj skaitlingai dalyvavo zyda.

Tokiu ivykiu akyvaizdoj verzas klausimas: kodel tokie gaivalai cia isileidziami? Kodel Anglijos Episkopalu baznycia leidzia tam “Raudonam Dekanui” po dvasiskio skraiste niekus skelbti? Juk jo kalbos ir rastai tai tikybinei organizacijai daro tiktai geda. I pirmaji klausima galima atsakyti sekanciai: leista jam cia ivaziuoti ne del to kad kairysis gaivalas truksuma pakele, bet tik del to, kad ta issisemusi senuka “muceininku” nepadaryti; o antra, kad duoti progos tam gaivalui viesumon iseiti ir pasirodyti, kas kuo yra. Abu tikslai buvo pasiekti: daugelis besislapstanciu valstybei neistikimu asmenu isejo dienos svieson, dirbdami ir dalyvaudami tam “sveciui” pagerbti daromuose parengimuose. Valdžios organai sau reikalingus sarasus ir pazymejimus padare. Gi, i antraji klausima: kodel Anglijos Episkopalu baznycios virsininkai leidzia jam vazineti ir nesamones skelbti, aiskesnio atsakymo, kol kas, nera. Galbut, manoma, kad senukas zalos nepagarys-tik pasivazines, pasisveciuos ir viskas; visuomene, karta jo prakalbas girdejusi, vengs jo ir kitiems apie ji pasakys, kad nera ka jo kalbomis ar rastais dometis. Kaip ten bebuto, bet viena yra aisku, kad tokiais savo veiksmiais jis savo baznytine organizacija tegali tiktai kompromituoti. Jeigu jis butu paskirtas prie kokios nors rastines, kur maziau progos turetu santykiauti su žmonėmis, tai butu isvengto daug nemalonumu sau ir kitiems. Rysium su tuo, man prisimena ivykis su vienu lietuviu. Pries kiek laiko is Lietuvos buvo cia atvykes ten zinomas “naujos tikybos” sumanytojas. Buvo atsiklausta Lietuvos Vyriausybes, kodel toki ten gerai zinoma protiniai nedakepto i uzsieni isleido. Gauta paaiskinimas, kad jis yra laikomas kaipo nepavojinga keistenybe, todel ir kokios nors zalos is jo keliones nenumatyta. Bet veliau anie valdzios organai suzinoje apie tos “nekaltos keistenybes” veikla sioj saly, pilnai sutiko, kad jam tinkamiausia vieta Lietuvoje-beprociu namai. Mat, tasai “naujos tikybos” skelbejas, apsigyvenes Los Angeles

TOSTAS NAUJIEMS METAMS

Tremties gyvenimo verpetai
Galbut nunes tave toli.
Tad tebunie sie musu metai
Gyvi žmonijos atminty.
Viltie, tu buki musu saule
Neaiskiam ateities kelyj,
Kad eidami mes per pasauli
Lietuviais liktume spindi.

I NAUJU METU LAPA

Silkinio dziaugsmo ilgesy
Isisiubavo jausmu tvanas.
Akiu gelme tokia gili
Naujais mirazais vel plazdena.
Nauju laiku svaigi vilnis
Apliejo tavo jautria sirdi,
Kuria buities audru naktis
Negailistingai vakar virkde.

Alfonsas Giedraitis

mieste, susirado vietos lietuviu, ypac kaikuriu moteru, tarpe sau pasekeju ir gavo is ju medziagines paramos. Veliau miesto sodeliuose jisai pradejo dalyti lapelius, skelbdamas “meiles tikyba” ir pasisiule uz desimts doleriu kaikuriuos jausmu trukumus pagydyti. Taciau, viso to pasekmes buvo liudnokos: jo lapeliai ir jis pats pateko policijon. Imigracijos valdininkai jo “veikla” irgi susidomejo... Kadangi jo isvykimas is sio krasto buvo atitinkamai “pagreitintas”, todel perdaug gedos vietos lietuviams jis cia nespejo padaryti. Bet, vistik, butu daug geriau buve, jei tokie protiniai istizeliai butu savuose uzkampiuose pasilike.

J. Baltis

JONYNAS DESIGNED POSTAL STAMPS FOR FRENCH ZONE, GERMANY.

LIETUVIU IMIGRACIJOS AUSTRALIJON PERSPEKTYVOS

(Pasikalbejimas su kun. John Tamuliu)

Kas Tamsta paskatino atvykti dabartiniu metu i Australija?

Siai kelionei pirmaji impulsa, suteike man lietuviskoji sirdis—noras padeti savo tautieciams-iseiviams. Tam zygiui paskatino ir B.A.L.F.'o pirmininkas dr. kun. Koncius, o iskviete Australijos Federalinio Katoliko Imigracijos Komiteto (150 Elizabeth st., Sydney, N.S.W.) Pirmininkas Arkivyskupas McGuire ir Apostaliskojo Sosto Delegatas Arkivyskupas Panico. Kalbamojo komiteto funkcijos (trumpai aptariant) sekančios: a) parinkimas tinkamo darbo naujiems imigrantams Australijos vyskupijose ir parapijose; b) suradimas galimybiu palengvinti imigrantu isikurima ir aprupinti juos butais; c) paskatinti pavienes krasto asmenybes ir organizacijas tinkamai paremti D.P. ir kitus imigrantus isikurti naujame kraste, o ypac ju issikvietimo ir butu, parupinimo atzvilgiais; d) suzadinti kiekvieno Australijos kataliko sirdy visokiariopa pagalba naujai atvykusiems imigrantams ir e) isdirbti atitinkamus auklejimo pagrindus naujai atvykusiems imigrantams greiciau isijungti i Australijos bendruomens gyvenima. Sis komitetas (su savo poskyriais) dirba kontakte su Vyriausybes (Commonwealth) imigracijos Ministerija.

Ka Tamsta galetumet pasakyti apie Australijos lietuvius.

Pries kara Australijoje isikurusiu lietuviu nedaug, taciau jie, nors ir puikiai gyvena naujoje—laikinoje tevyneje, vis tik nepamirsta savo brangiosios tevynes Lietuvos ir tautieciu lietuviu. Pagal turimas salygas veikia Australijos Lietuviu Sajunga, kuriai pirmininkauja energingas australas—lietuvis Antanas Bauza. Atvykus is Europos naujiems lietuviu jegoms, tikimasi Sajungos veikima suaktyvinti. Tam tikslui Naujuju Metu isvakarese susaukta visu Australijos lietuviu suvaziavimas Sydney juje, kur ir buvo placiau aptarti lietuviu ateities uzdaviniai.

Sydney's numatomas sukurti Australijos lietuviu zidiny. Cia norima nupirkti patogioje vietoje zemes sklypa, pastatyti ten baznycia ivairias sales—sukurti lietuviu kataliku parapija—lietuviu religiniu tautiniu, kulturiniu bei socialiniu reikalu centra.

Lietuviu reikalais teko lankytis Sydney' pas kardinola Gilroy ir Vyriausybes (Commonwealth) Imigracijos Ministerijoje pas Mr. Gamble, kur pazadeta visokeriopa lietuviams pagalba.

Siais Metais projektuojama isleisti Australijos lietuviu laikrasti (rodos, bus pavadintas "Musu Naujoji Pastoge") dviem—lietuviu ir anglu kalbomis, kuris jungtu laikinai issklaidytus lietuvius po tolimiausias darbovietes, salintu lietuvisko spausdinto zodzio alki, pasidalytu iseivijos rupesciais bei dziaugsmiais.

Kaip Tamstai patinka Australija?

Australija yra grazus, ivairus, sauletas, gamtos ir zemes turtais pertekis krastas. Taciau del zmogaus darbo jegos trukumo ir dideliu nuotoliu nuo kitu zemynu, Australija per trumpa valstybes gyvavimo laikotarpi dar nepajegia visose gyvenimo srityse isvystyti progreso maksimuma. Tai daugiau pastebi amerikie cio ar vakaru europiecio akis. Todel naujiems ateiviams cia isikurti siulosi palankiausios galimybės.

Australijoje klimatas ivairus. Geriausias europieciams—Pietu Australijoje (South Australia), Viktorijoje (Victoria) ir Naujame Pietu Wales (N.S.W.)

Apie 90% visu, Australijos gyventoju sudaro anglai. Todel ir kiekvienoje gyvenimo srityje pastebima Anglijos gyvenimo pamegdziojimas. Is Australijos didele dalis turtu, pavidale maisto, vilnu ir kitko, isplaukia pusdykiai i Anglija ar jos Dominijas. Taip pat Aus-

traliijoje uztiksime ir Europos tautu kolonijas, pvz. italu, jugoslavu. Musu Pabaltijo kaimynai estai taip pat jau turi savo kulturini zidini—kluba Sydney' juje.

Bendrai tariant, Australija yra priimtinas krastas lietuviu D.P. imigracijai is kunkuliuojancios Europos. Bi joti dideliu nuotoliu ir nutautejimo pavoju yra netikslu. Siltasias juostas ir placiuosius vandenynus laimingai nugalejo simtai lietuviu ir jie galetu tiksliai papasakoti apie "baisiuosius savo isgyvenimus." O nutauteti silpnesnes tautines dvasios zmogu visur tie patys pavojai.

Australijoje naujieji ateiviai, atlike valstybei darbo prievole (dabar sazingai dirbantiems jau tik 1½ metu), gales mestis i pageidaujamas darbo ir gyvenimo sritis ir truputi pataupydami, sukurti sau ir vaikam grazia ateiti. Nepraslinks daug laiko ir galesime matyti apsukresni ateivi lietuvi turinti nuosava namuka, car'a (automobili) ir kitus kulturingo gyvenimo privalumus.

Kurioje Australijos dalyje lietuviams patogiausia butu ateityje spiestis ir kuriose darbo srityse progresuoti?

Darbo pasiula dar ilgai Australijoje virsys darbo paklausa. Cia ivai riausias darbas iesko zmogaus rankos, reikia tik sumaniai pasirinkti sau naudingiausias salygas. Laikrasciai pilni darbininku paieskojimu—ieskomi vyrai ir moterys ivairiems darbams, siulant geras atlyginimo salygas. Tiesa, darbo prievoles sutartis kuriam laikotarpiui naujaji ateivi pastato i valstybei reikalingiausia darba, dazniausia prie viesuju darbu ar ten, kur vietiniu darbo jegu truksta. Per si laikotarpi ateivis mazai pazins Australijos tikraji gyvenima, taciau atlikus sazingai savo isipareigojimus, prasivers jam naujojo gyvenimo platieji akiraciai.

Ivairiausiems specialistams bus geriausia kurtis didmiesciuose. Sydney, Melbourne ir pan. Sydney' jus yra Australijos industrijos centras, cia glaudziasi milziniski fabrikai, imones, cia pulsuoja visas Australijos kulturinis gyvenimas, progresas. Prekybiniu galbunu zmonems patartina griebtis biznio. Kai kas gali bandyti laime ukiuose, sodininkysteje, darzininkysteje. Pasirenkant laisva darba ar profesija, reikia vadovautis ir savo praeities patyrimais, turimais gabumais, intuicija, Juk lietuvis daug gali.

Ir tautiniais sumetimais taip pat patartina spiestis apie Sydney' kur ir numatoma lietuvybes zidiny—lietuviu kolonijos—baige gerb. kun Jonas Tamulis.

Povilas Sirgedas

JONES & HAMROCK
MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 15
PROSPECT 6091

LITHUANIAN REALTY CO.

The Agency of Dependable Service
REAL ESTATE—LOANS & INSURANCE

CHAS. LUKSIS, Manager

FRANK P. SPEECHER, Associate

710 NO. VAN NESS AVE. HOLLYWOOD 38, CALIF.

Bus. Phone GLadstone 5250, Res. Phone HUDson 2-8207

Televizija Ir Jos Ateitis

KAS YRA TELEVIZIJA?

Zodi "Televizija" mes esame sulietuvine is angli kalboj vartojamo, bet ne anglisko zodzio—Television." Tas zodis tapo tarptautiniu zodziu. Ji mokslininkai nukale is dviejų klasiniu kalbu—graiku ir lotynu kalbos. "Tele" graikiskai reiskia "toli", ir "visio" yra lotynu kalbos zodis, reiskias "matyti." Taigi pazodziui isvertus Television arba televizija reikstu "toli matyti," arba matyti is didelio atstumo.

Televizija pastaruoju laiku suprantama, kaip elektros impulsu pagalba transliavima sviesos judomu vaizdu ir garso is vienos vietos i kita.

Tas transliavimas, arba vaizdu ir garso perkeltas is vienos vietos i kita tolimesne vieta, yra pasiekiamas mazyciu medziagos daleliu bangavimu eteriu (ether), kuris kaip oras yra apsiautes visa zeme.

Radio yra vien garso perkeltas elektronu pagalba i tolimesne vieta. Televizija turetu buti suprantama vien vaizdu perkeltas kiton vieton. Taip anksčiau ir buvo suprantama, bet pastaruoju laiku televizija suprantama kartu su garso perkelimu, nes sia kryptimi televizija buvo vystoma ir tobulinama. Taigi dabar yra galima ne tik girdeti, bet ir matyti kartu, kas toliumoje dedasi, kas paprasta akimi ir ausimi butu visai neimanoma patirti.

Televizijos vystymas yra glaudziai susijęs su dauge-liu isradimu elektros ir radio srityje. Tad butu naudinga bent trumpai perzvelgti svarbesniuosius elektros ir radio isradimus, nes jie buvo ir yra pagrindu siu dienu televizijai.

KAS ISRADO ELEKTRA?

Is istorijos zinome akmens, gelezies, sidabro bei aukso amzius. Tam tikrais laikotarpiais sie gamtos elementai buvo labiausiai vartojami zmoniu gyvenime. Dvidesimtas amzius dar neipusejo, taciau jau pradetas vadinti elektros (elektronu ar net atomo) amziumi, nes elektra sio simtmecio pradžioje isvystyta ir pritaikinta—pakinkyta zmoniu kasdieniskam vartojimui.

Elektra buvo gerai suprantama ir pradeta pritaikinti zmoniu vartojimui jau devynioliktame simtmetyje. Taciau ji nebuvo prieinama vartoti placiosioms zmoniu masems. O siandien zmogus negaletu apsieiti be jos. Ji tiek pat reikalinga, kaip vanduo ar gasas. Ji pavaduoja per amzius nepakeiciama ugnies butinama, ji pakeicia visokiu gasu ir akmenines anglies bei malku vartojima.

Butu klaidinga galvoti, kad apie elektra tik pastaraisiais simtmeciais suzinota. Nesenai cikagiecio W. H. Johnson isleistoje knygoje "The Electrical Crafts" uz-tikau idomu lietuviams fakta, kad senoveje, dar pries Kristaus gimima, graikai jau zinojo elektros reiskini. Jie pastebejo pati fakta, kad tam tikruose elementuose egzistuoja kokia tai paslaptina jega. Kadangi pirma karta jie pastebejo ta reiskini trinant GINTARO gabaleli i zveriu kaili, ta keista jega, traukiancia prie gintaro plaukelius ir popierio gabalelius, pavadino ELECTRON. Graikiskai electron reiskia zodi gintaras. Kadangi gintaro graikai is kitur niekur negaudavo, kaip tik is Baltijos jūros pakrasciu, kur lietuviu gentys—prusai, kursiai, latviai gyveno ir zvejojo ne vien zuvis, bet ir gintara, tad aisku, kad ir lietuviai ta fakta zinojo. Gal jie net anksiau zinojo, negu graikai ir romenai, kurie gintaru, kailiais ir medumi prekiavo su lietuviu gentimis. Ne be reikalo vaidilos gintara smilkydavo dievams. Taigi ne vien amzinos ugnies, galingo perkuno, bet ir elektros zodziai yra simboliski lietuviu tautai.

Taciau elektra liko zmonijai paslaptimi apie du tukstancius metu. Mokslininkai per simtmecius kase savo prazilusias galvas, lamde smegenis ir karts nuo karto ka nors naujo surasdavo. Jau 1600 m. William Gilbert

paskelbe savo revoliucine teorija, kad pati zeme yra didziulis magneto rutulys, turis du magnetinius poliūs ir besisukas magnetines jegos lauke. Liugi Galvani (1737-1798) isrado taip vadinama galvanine elektra (galvanic electricity) 1780 metais. Galvanine elektra yra elektros srove, gaunama is cheminiu elementu jungimosi. Galvani dave pradzia elektros baterijoms.

Aleksandras Volta (1754-1827), italas, istobulino elektros baterijas. Jis pamerkdamas i ruksciu skiedini du elementus (vari ir zinka i sieros ruksti) gavo nuolat tekancia elektros srove nuo vario i zinko plokstele 1.1 volto galingumu. Jo vardu ir pavadintas ir elektros jegos (potential) matas—Volta.

1831 m. Michael Faraday nustate elektromagnetines indukcijos pagrindinius desnius, kad jei elektra teka metalu, tuoj apie ta metala ar viela susidaro magnetinis laukas atatinama kryptimi. Tas magnetas pavadintas elektromagnetu. Magnetą yra tam tikra jega, kuri traukia kitus metalus. Jis, kaip ir elektra, kyla is medziagos daleliu pasiskirstymo arba frikcijos.

Svedu saistininkas Berzelius, 1817 m. surado elementa seleniu, kurio kristalai turejo keistas savybes—sviesoje elektrinkine varza arba atsparumas buvo mazas, o tamsoje—didelis. Sioji savybe buvo labai naudinga dauge-liui pritaikymu, taciau svarbiausia role vaidina televizijos srityje. Berzelius to elementa surado, taciau May ikinke selenium i darba. May buvo telegrafiste Valenta mieste, Airijoje. Ji pastebejo, kad varzai vartojant selenium, elektros impulsai buvo aiskiau perduodami, jei selenium buvo laikomas sviesoje. Veliau tas isradimas issprende gilia problema, kaip sviesos bankas paversti i elektros impulsus. Tas dave pagrinda surasti moderniskai fotoelektrinei celei, kuri tapo televizijos pagrindu. Ir tarp 1880 ir 1890 m. buvo sugalvota ivairiu fantastiniu teoriju del matymo telegrafu.

Amerikoje G. R. Crey pirmasis praktikavo, kaip elektros sroves pagalba persiusti paveikslus viela ar kabeliu. Anglijoje Perry ir Ayrton surado kita metoda elektros pagalba persiusti paveikslus. 1881 m.S. Bidwell skaite teze Anglijos Fizikos draugijai ir pailustravo, kaip viela galima persiusti paveikslus. Devynioliktojo simtmecio pabaigoje elektros srove vieloje jau buvo pakinkyta zmoniu tarnybai. Buvo israsta ir naudojama telefonas, telegrafas, elektros sviesa, elektrikiniai motorai it t.t. Daugiausia kredito tenka duoti Thomas Alva EDISON, elektros lempos ir daugelio kitu dalyku isradejui, del visokediopo elektros pritaikymo gyvenime. Tu isradimu palciau cia neliesime.

Paziuresime, kaip elektros mokslas sparcai vystesi toliau, kaip is vielines elektros atsirado "beviele elektra." Toji nauja rasis elektros daugiau nebevadinama elektra, bet elektronais arba elektromagnetiniais bangomis, nors ir elektra vieloje keliavo bankomis, o ne srove, kaip vanduo, bet bangavimu.

(Sekanciam numeryje—apie elektomagnetines bangas ir apie televizijos isradejus)

(Bus daugiau)

A LITHUANIAN VILLAGE

GELBEKIME LIETUVIU TAUTA NUO PRAZUTIES!

SUKELKIME LIETUVOS REIKALUI SIMTA
TUKSTANCIU. DOLERIU!

Lietuviai, Lietuves

Amerikos Lietuviu Taryba siuo skelbia nuo s.m. vasario men. 1 d. nauja **Lietuvos Gelbejimo Vaju**. Nusistatyta yra surinkti viena simta tukstanciu doleriu is S. Amerikoje gyvenanciu lietuviu ir organizaciju. Tai yra nedidele suma, palyginti su gausia lietuviu iseivija ir reikalo svarbumu.

Duosnus Amerikos lietuviai ir ogranizacijos jau daug yra sudeje auku Lietuvos nepriklausomybes atstatymui, bet reikia ju dar daugiau pradeti darbu testi iki laimingo galo. Musu tevu krastas-Lietuva vis dar tebera Sovietu diktatoriaus pavergtas, zmones kencia sprespaula ir sku rda. Kaskart ateina vis baisesniu ziniu apie naujus okupanto uzsimojimus visiskai isnaikinti lietuviu tauta. Ir tai vien todėl, kad lietuviai nori buti laisvi, nebevergausti svetimiesiems, patys tvarkyti savo reikalus.

Musu tevai, broliai ir seserys veda nelygia, bet ryztinga kova su ziauriu okupantu, jie nesigaili savo sveikatos ir gyvybes. Bet jie vieni nepajegia pries Sovietu armija ir policijos burius atsispirti. Ju akys yra nukreiptos i laisva Vakarų pasauli, pirmoje eileje jie tikisi musu-Amerikos lietuviu pagalbos ir paramos. **Mes, sios didziosios Pasaulio Demokratijos laisvi pilieciai, galime ir turime veikti savo krasto Vyriausybę, reikalaudami neatideliuojant imtis energingu zygiu lietuviu tautos naikinimui sustabdyti ir Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti.** Vasario 16-taja—Lietuvos Nepriklausomybes paskelbimo diena ir kitomis progomis pareiskime si savo vieninga politini reikalavima.

Amerikos Lietuviu Taryba jau daugeli metu vadovauja sioms Jungt. Amerikos Valstybese gyvenanciu lietuviu pastangoms, jungdama visas patriotines lietuviu sroves ir organizacijas siam kilniam darbui. ALT Vykd. Komiteto ir nariu delegacijos, atsilankydamos pas auksciausius sios salies pareigunus, iteikdamos valdzios istaigoms memorandumus, nuolatos primena musu nusistatyma ir reikalavimus. ALT islaikomas Informacijos Centras informuoja pasauli apie Lietuvos padeti ir atskleidzia tikraji Sovietu diktaturos veida ir jos planus. Visa tai reikalauja lesu. Ne maziau musu finansines paramos yra reikalingi Europoje veikia Lietuvos politiniai veiksniai-Vyr. Lietuvos Islaisvinimo Komitetas ir Vykd. Taryba, su kuriais ALT visa laika kooperuoja ir juos remia.

Amerikos Lietuviu Tarybos akcija susilaukia vis didesnio krasto Vyriausybės pritarimo ir ivertinimo, visuomene ir spauda vis daugiau reiskia susidomejimo Lietuvos padetimi. Bet tuo mes negalime pasitenkinti. **Lietuvos islaisvinimo darbas ir kova turi buti toliau tesiama, kol faktina Lietuvos Nepriklausomybe bus atstatyta.**

Tautieciai! Saukite susirinkimus, igaliokite auku rinkejus, renkite prakalbas ir pramogas, skirkite auku is orginizaciju izdu, dekite visas pastangas, kad vienas simtas tukstanciu doleriu per kelis menesius butu sudetas. **Tenelieka ne vieno Amerikos lietuviu, ne vienos lietuviu organizacijos, kuri neparemtu savo darbu ir auka sio vajeaus ivykdymo.** Jusu auka isgelbes lietuviu tauta nuo prazuties, ji atnes Lietuvai laisve!

Aukas prasoma siusti ir visais vajeaus reikalais kreiptis i Lithuanian American Council Inc., 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., ir i vietas ALT Skyrius bei Komitetus.

Salin ziaurusis Sovietu diktatorius is Lietuvos!

Tegyvuojia laisva, demokratine Lietuvos Respublika!

ALT Vykd. Komitetas:

L. Simutis, Prezidentas
Ant. A. Olis, Vice prezidentas
Dr. P. Grigaitis, Sekretorius
M. Vaidyla, Izdininkas

VALUSKIS THEATRES
BUENA PARK, CALIF.
and
2252 E. Segundo Blvd.
WILLOWBROOK, CALIF.
Tel. Nemark 1-5044

ANTANINA DAMBRAUSKAITE, SOPRANO OF LITHUANIA'S STATE OPERA, NOW TOURING WITH CONCERTS THROUGH ENGLAND.

LIETUVIAI SOLISTAI KONCERTUOJA ANGLIJOJ

British Art Council kvietimu tremtyje gyvena Lietuvos Operos solistai: *Antanina Dambrauskaite* (sopranas), *E. Kalvaityte* (mezzosopranas) ir *Ipolitas Nauragis* (bosas) atvyko is Vokietijos i Anglija, kur dvieju menesiu laikotarpy dainuos Londone ir kituose Anglijos miestuose sutartus penkiolika koncertu. Su jais kartu vyksta kompozitorius *Vladas Jakubenas*, kaip akomponiatorius ir grupes vadovas, o taip pat ir dainininkas *Stasys Baranauskas* (tenoras).

Siu angliu visuomenei skirtu koncertu programa sudarys operu arijos ir ivairus operiniai ansambliai (duetai, trio ir kvartetai).

D. Britanijos Lietuviu Tarybos rupesciu sios zymios lietuviu dainininku grupes koncertai yra organizuojami ir musu tautieciams, dirbantiems Anglijoje, ivairiose ju darbovieciu vietose.

—S.P.

J. J. BAKUS & JOE BULAT
LITHUANIAN REAL ESTATE BROKERS
Homes - Income Property - Loans
Multiple Listing Service
4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.
Office: AXminster 7900 Res.: PLeasant 6590

LAKE VIEW TERRACE, CALIF.

Lake View Terrace Improvement Association and Chamber of Commerce elects new board of directors:

PRESIDENT: Francis W. Navickas who prove his ability as chairman of their Program and Publicity Committee is District Manager for Taylor Appliance Corp, California distributors of the Kirby. Both he and his brother George are also land developers.

VICE PRESIDENT: Mr. C. T. Loudon, General Contractor and Architect. His experience is welcomed to aid in planning the expansion of the community.

TREASURER: George E. Navickas, Real Estate Broker and land developer. Having been active for several years in the community with many achievements made his re-election a certainty.

SECRETARY: Mrs. J. L. Keeler, wife of Dr. Keeler, medical missionary to No. China for 30 years. She has been very active in Methodist Church circles in the Valley.

COUNCIL: Leslie M. Hoffman, owner of the Hoffman Cabinet and Fixture plant in L.A. recognized for his business management ability and progressiveness.

Lake View Terrace is the site of the multi-million dollar Hansen Park project now under development destined to be one of Southern California's most beautiful aquatic parks.

Both George and Francis NAVICKAS acquired property here (Lake View Terrace) because of the advantages offered of outdoor recreation and living, spaciousness and good soil prevalent desires of most Lithuanians.

They have hopes that some day it will turn into a Lithuanian settlement as it is just starting to expand.

The area is becoming famous as a health center as Sunland and Tujunga are because of the absence of fog and smog (elevation approx. 1500 ft.). Invaluable from either agricultural or residential viewpoint is the moderate climate due to sheltering mountains from the north and proximity of the lake which absorbs frost.

—K.M.

NEAREST THING TO PUSHBUTTON HOUSECLEANING

THE KIRBY

SENSATION OF THE VACUUM CLEANER WORLD

Featuring:

- Sani-Emtor
No more emptying bags; no water;
no filter bags.
- Triple Cushion Vibration
- Toe-touch Control
- Professional demoting and pest control
- Motor driven floor polisher
Sit down and watch it polish your floor!

FOR FREE DEMONSTRATION CALL OR WRITE
YOUR LITHUANIAN KIRBY DEALER:

FRANCIS W. NAVICKAS

10535 MATHER AVENUE
SUNLAND, CALIF.
FLorida 3-1643

A NEW YEAR

A NEW YEAR ON THE CALENDAR,
A NEW YEAR AROUND THE CORNER,
A NEW LEASE ON LIFE,
SO, DON'T BE A MOURNER.
WITH EACH BRIGHT DAY BEFORE US,
FILLED WITH JOY AND CHANCE,
UNTIL THE DEEP DARKNESS OF NITE,
IT'S HOURS WE SHOULD ENHANCE.
SO A HAPPY NEW YEAR IS THE WISH OF
ALL,
A PROSPEROUS ONE FILLED WITH GOOD-
NESS AND CHEER,
ONE, WHICH WITH IT, WILL BRING NO
GLOOM,
JUST MEMORIES WHICH WE WILL HOLD
DEAR.

G.

NOTE FROM LOOK OF DECEMBER 21, 1948 IRON-CURTAIN COUNTRIES

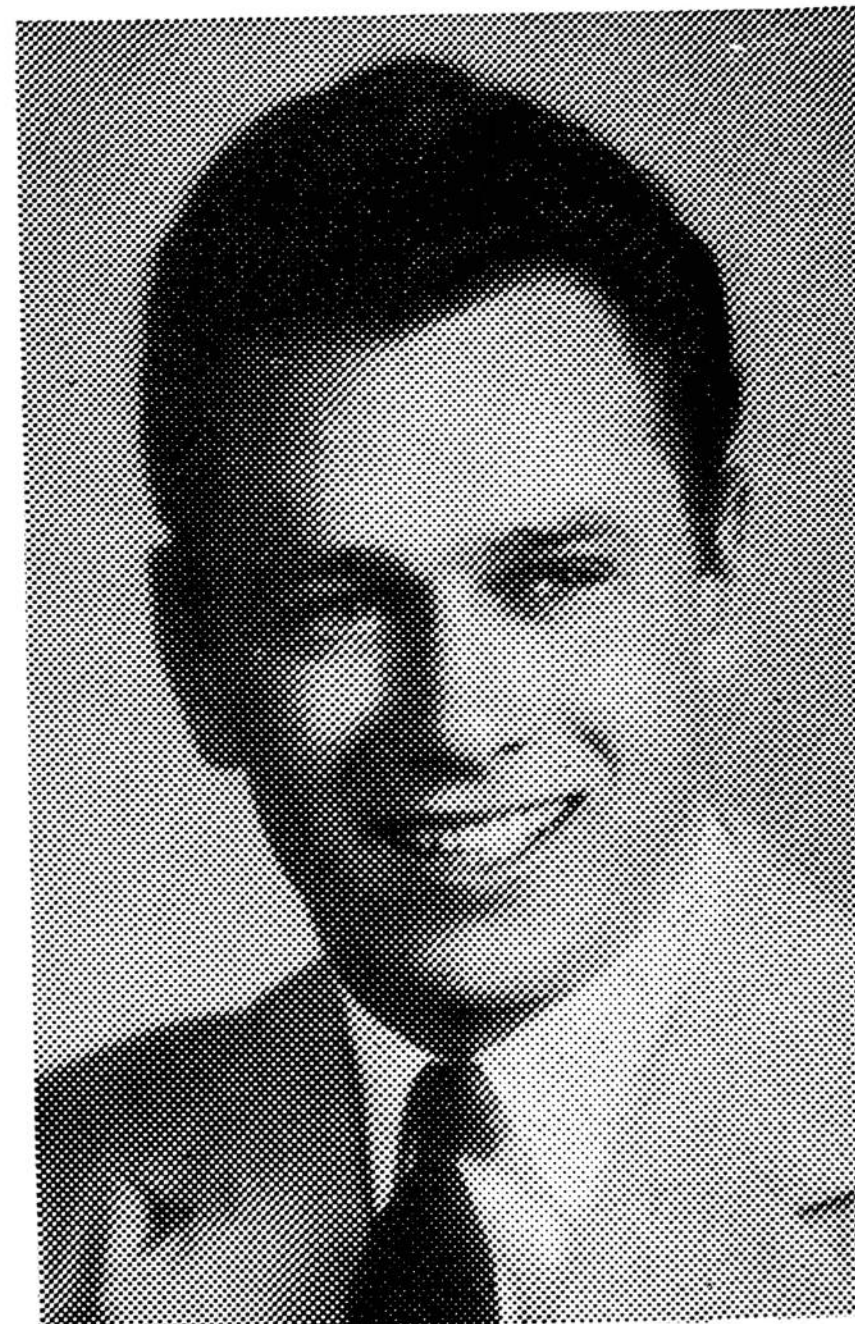
To the Editor: With reference to John Gunther's *Behind the Iron Curtain* (LOOK, November 9), Hungary is not the only non-Slavic country in Europe to become Communist. The Baltic States, non-Slavic countries, were annexed by the Soviet Union in 1940, thus "becoming" Communist.

MILTON STARK

Associate Editor

California Lithuanian

Santa Monica, Calif.

FRANCIS NAVICKAS

**ATLAS - DUTCH BOY - DU PONT PRODUCTS - WINDOW SHADES - GLASS - LINO-
LEUM - FLOOR SANDERS FOR RENT - WATER HEATERS - ASPHALT & RUBBERTILE**

C. J. Winnaman

**2526 W. Washington Blvd.,
Los Angeles 16, PA. 3151**

9740 Washington Blvd., Culver City

**11014 South Main Street,
Los Angeles 3, PL. 5-0757**

ENGLISH SECTION

CURRENT LITHUANIAN HERITAGE EXPONENTS

In the "American Weekly" of December 5, 1948, in all Sunday editions of Hearst daily newspapers appeared an interesting article called "Those Lovely Lithuanians," writtend by DAVID CAMELON.

From that article we could see what favorable impression the author has concerning the Lithuanians; how he admires the beauty of their most ancient language; how lovely are their songs and how lovable are the gracious young maidens, who win the hearts of the most prominent and desirable American men mainly because of their precious possession—the Lithuanian origin.

Here we quote some parts of this article.

Tall, blue-eyed daughters of a proud and ancient race are these girls of Lithuania! Their names ring strangely in Western ears—Paulekiute, Nickiute, Nuconis, New names, and a new hertiage, indeed, to be linked in marriage to a Rockefeller, a Winslow and a Donnelley!

"PORTRAIT OF A GIRL"
BY J. DOBKEVICIUTE-PAUKSTIENE

Yet three times this year a son of one of these wealthy American families has turned his back on the debutantes of New York City's Park Avenue, Boston's Back Bay, and Chicago's Lake Shore Drive to take a Lithuanian girl as his bride.

Winthrop Rockefeller and Ievute Paulekiute (you'll probably recognize her as "Bobo" Sears). Edward H. Winslow of Beverly, Mass., and Pauline Kuonis. Thorne Donnelley, Chicago millionaire, and Virginia Nickiute—those marriages have left the Social Register set and the debutantes gasping.

But why? Why have these daughters of an almost forgotten nation been able to carry off some of the prize matrimonial "catches," cutting them out from under the very noses of Newport and Cafe Society?

"What," the debutantes have asked, "have they got that we haven't?"

Perhaps Winthrop Rockefeller had part of the answer, when he said:

"When I first met Bobo, all the other girls I'd known faded into the background.

"She was unostentatiously charming, with a direct simplicity that no one could assume unless it sprang from the heart."

Where did these girls come from? What is their background?

Far—far from Park Avenue, certainly.

The father of Ievute Paulekiute left his home in Lithuania to work in a Pennsylvania coal mine—and it was in the little mining town of Nobletown, Pa., that she was born, with a name so hard to master that her schoolteachers got her parents to change it to Eva Paul.

Pauline Kuonis' parents, Mr. and Mrs. Walter Kuonis, came to America from Lithuania 50 years ago—and for 38 years the father worked in the Beverly, Mass., plant of the United Shoe Machinery Co., where Pauline was also working when she met Winslow, nephew of the owner of the company.

Virginia Nickiute's father was a Lithuanian musician, who provided a modest home in Chicago for his family, and died in 1934, just as Virginia was budding into womanhood, showing promise of the beauty she was to become.

No glamour in those backgrounds, certainly—as glamour is interpreted today. Yet they share the heritage of the oldest race of Europe—a race whose spirit has been one of beauty, tenderness and simplicity.

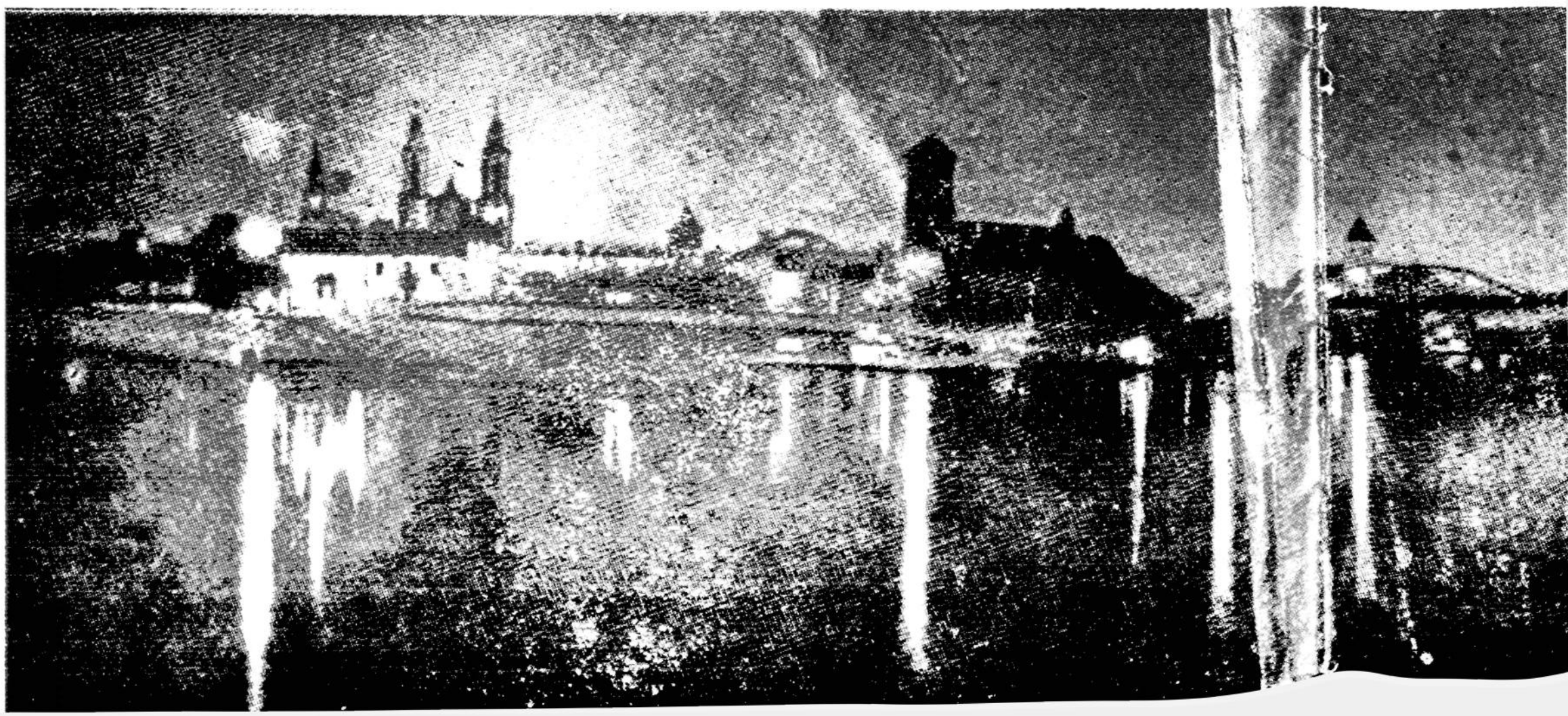
The language of their fathers, Lithuanian, is the most ancient of living tongues—older than Latin or Greek, historians say—a language similar to the Sanskrit, which was the mother tongue of all Indo-European people. So close is the resemblance, indeed, that Lithuanian peasants can understand Sanskrit sentences spoken by scholars. Of their strange, haunting tongue, the great philologist, Schleicher, wrote:

"If the value of a nation in the whole of humanity were to be measured by the beauty of its language, the Lithuanians should rank first among the inhabitants of Europe."

Say those names over again, to yourself—Paulekiute, Nickiute, Kuonis—and, forgetting their strangeness, catch a hint of the beauty of their sound. And that is part of the heritage they share.

The great philosopher Kant, too, knew and spoke of the tradition of Lithuania, saying: "Her tongue possesses the key which opens all the enigmas, not only of

KAUNAS, TEMPORARY CAPITAL OF LITHUANIA, AT NIGHT.

philology, but also of history."

Lithuania had little great literature, as such. But her bards were a part of the spirit of the country. They sang of no great heroes, nor of wars and battles and gallant deeds. Their songs were mild, tender in spirit, simple and gently sad—songs that voiced the soul of the people.

Inevitably, the language lends itself to song—a song in which, scholars say, there is little of the fatalistic depression of the Russian mood despite long years of Russian control.

Travelers to Lithuania have spoken of the deep pleasure of an afternoon by a river bank, when the children gathering by the boats, burst spontaneously into song—song that is filled with quiet pleasure—the pleasure of the goodness of God, of the fields full for the harvest, the joy of spring and the land.

There are hundreds of thousands of folk songs in the Lithuania treasure house—songs which carry back into the misty dawn of history, and in which men today can hear the echo of the earliest dreams of all Western peoples.

They have ever been a deeply religious people—and the word of God in Lithuanian—"Dievas"—shows unmistakably its relation to the Sanskrit "Devas" and the Latin "Deus."

And that, too, is part of the tradition that is shared by Ievute Paulekiute, Virginia Nickiute, and Pauline Kuonis—that and strong, alert, supple beauty. Lithuanians are, for the most part, blue eyed, and golden haired.

From the earliest days, the strength and beauty of Lithuania has run, almost like a nostalgic thread, through the knowledge of the English-speaking people. Chaucer's Knight, in the Canterbury Tales, visited and fought with other knights in "Leetuwe," Chaucer's interpretation of Lietuva, the proper name for Lithuania.

It is not, then, so strange that the daughters of this race, which has lived for more than a thousand years hemmed in between Slav and Teuton in Northern Europe, should at last be coming into their own in America.

Paulekiute, Nickiute, Kuonis—those are only three of the Lithuanian beauties whose long list includes such girls as flaxen-haired Polyna Stoska, Metropolitan Opera star, or 21-year-old Mari Aldon, movie starlet and model, who shares with Virginia Donnelley the ambition to win acceptance for her writing as well as her beauty.

Lovely daughters, they are, of a race whose struggle for freedom has never been quenched since Lithuanians first won their independence from the Russians in the 11th century.

The struggle has been dimmed many times, since the days when proud Lithuania ruled its eastern European empire from the Baltic to the Black Sea. Independence, hard-won again after World War I, was lost when Soviet legions took over the country at the start of World War II.

But Lithuanian beauty, sincerity and charm are winning new conquests in a new country.

ONA POLSKAITE - CHARCOAL DRAWING

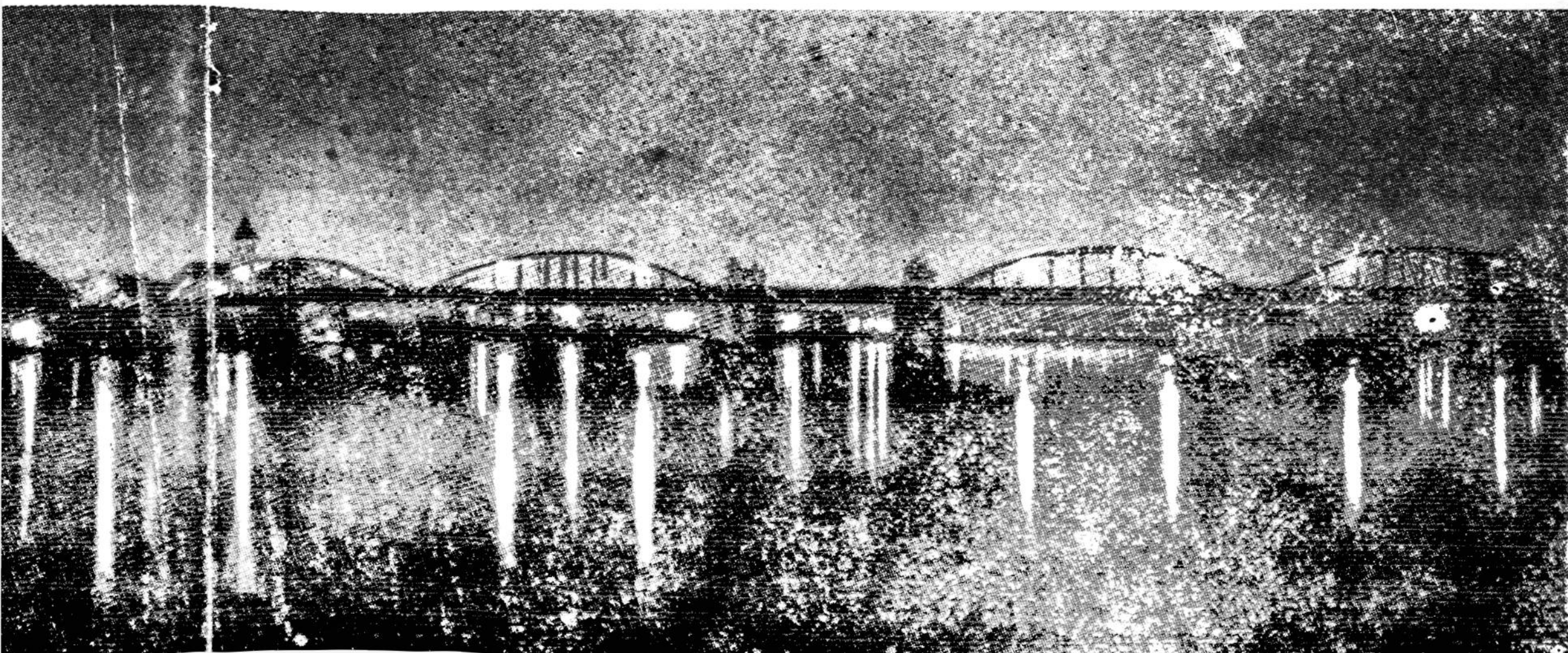
CHANT FOR DEPARTED GLORY

I mourn the bright hour of our glory
And chant the dark night of our doom;
For all that remains of our story,
Is blood dried on clay in a tomb.
We wove strings of rue, bright and roses;
While minstrels enlivened each day;
But all that our present discloses
Is ashes hot winds sift away.
Our Duke Gediminas erected
Rock fortresses grim on green hills.
Their ruins now crumble dejected,
With lizzards asleep on cracked sills.
Algirdas has long been remembered
By Russians, whose ranks he had thinned.
But all of his flames long have embered;
Their ashes have blown down the wind.
Great Vytautas ruled for an hour,
And flung all our foes unto rout:
Proud petals have blown from the flower.
That glory has dimmed and gone out.
Now little remains: and a singer
Who plucks from our heart strings the last
Crude chant, now becomes a sad bringer
Of memories out of our past.

Vytautas Brazevicius

(Fred E. Truman, Honolulu)

LITHUANIA, AT NIGHT. (BRIDGE OVER THE RIVER OF NEMUNAS)

THE MYSTIC PEOPLE OF CALIFORNIA

The description of ancient people of California was quite mythical and romantic. There is every evidence in the story that it is based upon expeditions made by those who, in prehistoric times, had been able to reach the shores of this island, now part of California, and had studied its people and explored the nature of its country and soil. The reference to it as being the terrestrial paradise is typical of other ancient records which referred to the existing remnants as the early paradise of man, the Garden of Eden, and the birthplace and cradle of all races of man.

It is not uncommon for hunters, and lonely explorers in search of thrills and excitement, to come face to face with peculiar conditions, unexpected scenes, and gruesome relics of ancient people. Many very valuable specimens of human anatomy and of animals of all species have been found in remote parts of the mountains and are preserved in museums.

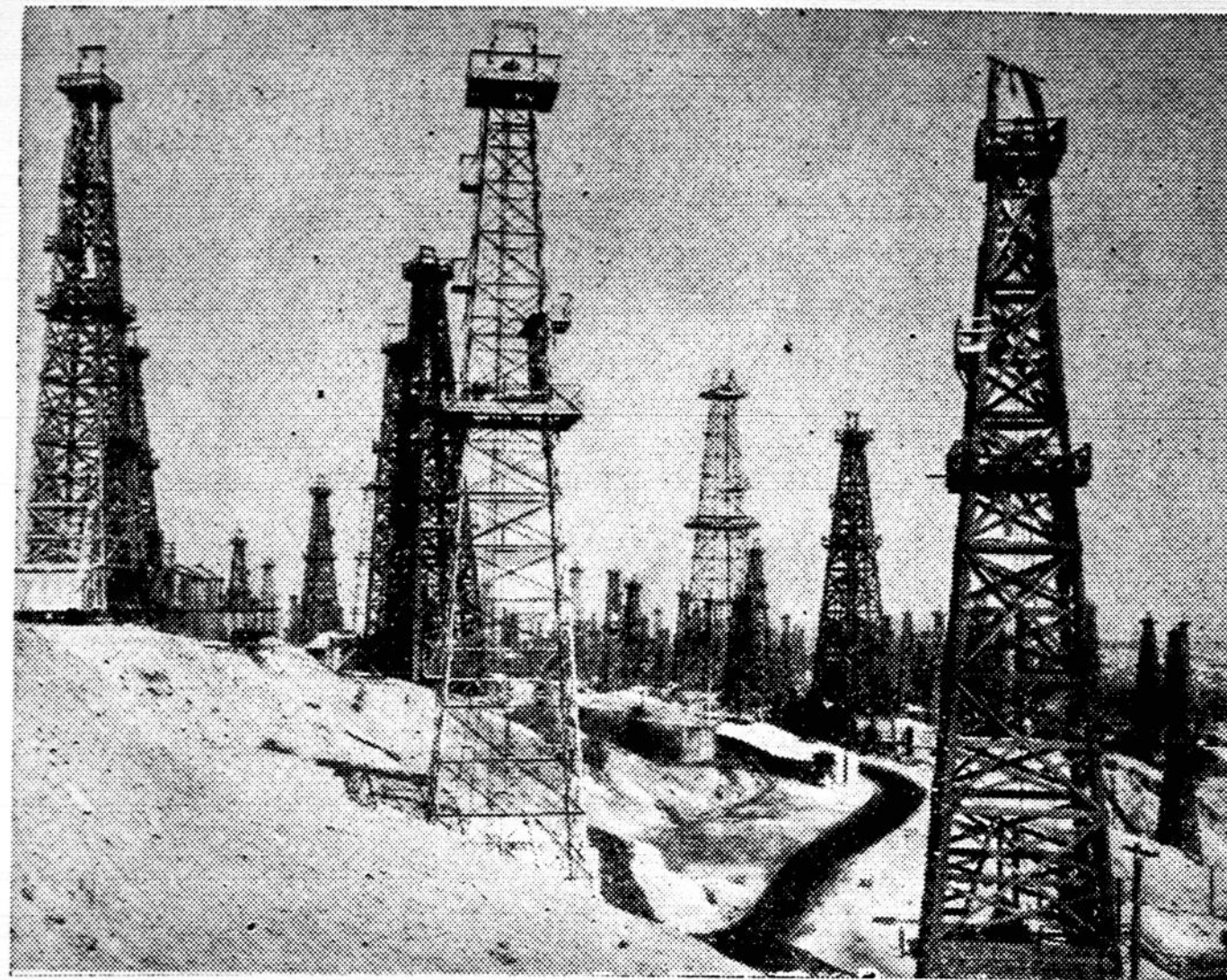
Many years ago it was quite common to hear stories whispered in Northern California about the occasional strange-looking persons that were seen to emerge from the forests and the dense growth of foliage in that region, who would run back into hiding when discovered or seen by anyone. Occasionally one of these oddly dressed individuals would come to one of the smaller towns and trade nuggets and gold dust for some modern commodities. These strange persons were not only peculiar in their dress and different in costume from any ever seen on the American Indian, but distinctive in feature and complexion; tall, graceful, and agile, having the appearance of being senile and yet exceedingly virile. They gave every indication of being what one would term "foreigners," but with larger heads, deeper foreheads, and headdresses that had a special decoration that came down over the center of the forehead to the bridge of the nose, and thus covered a part of the deep forehead that many have attempted to see and study.

Great fires were seen to be burning in the center of the woods, allowing the blue and white illuminations to penetrate the darkness between the trees. Between the fires and the observer, strange figures were seen to

LANDSCAPE OF CALIFORNIA
(Courtesy of L.A. Chamber of Commerce)

Page Fourteen

SIGNAL HILL (OIL PUMPS), LONG BEACH, CALIF.

pass at times, silhouetted against the great light. And sometimes when the wind was blowing in the proper direction, strange chanting and singing, weird, beautiful music would be carried in the direction of the city or town near-by.

Every attempt by investigators to investigate this district and explore what was going on resulted in strange and peculiar vibrations or invisible energy, that would seem to force them to remain fixed in this position and to be able to move in no other direction than away from the place of inquiry.

Thus the conditions and the mysterious facts were whispered and talked about for many years until the well-known scientist, Professor Edgar Lucin Larkin, Director of Mt. Lowe Observatory in Southern California, accidentally discovered a few new facts about this Northern California mystery.

While experimenting with the telescope in gauging a new standard scale for determining distances, he picked out Mt. Shasta, as an object to focus his vision. On the lower portions of Mt. Shasta he was surprised to see a glimmering curved surface. As the sun shone on it he was impressed with the gold-tinted dome of some Oriental building, then found several others, including several marble structures. Knowing that there were no such structures around Shasta, he left his telescope fixed to see what these things would look like in the setting sun and in darkness. He was surprised to find later in the night, that around this dome were great lights, apparently white, which partially illuminated and made them visible even though there was no moon to cast any light. Another adjustment of the telescope permitted him to see smoke rising between the trees and likewise to see part of another structure. Later it was found that they held this unusual light at evening, midnight, and toward morning.

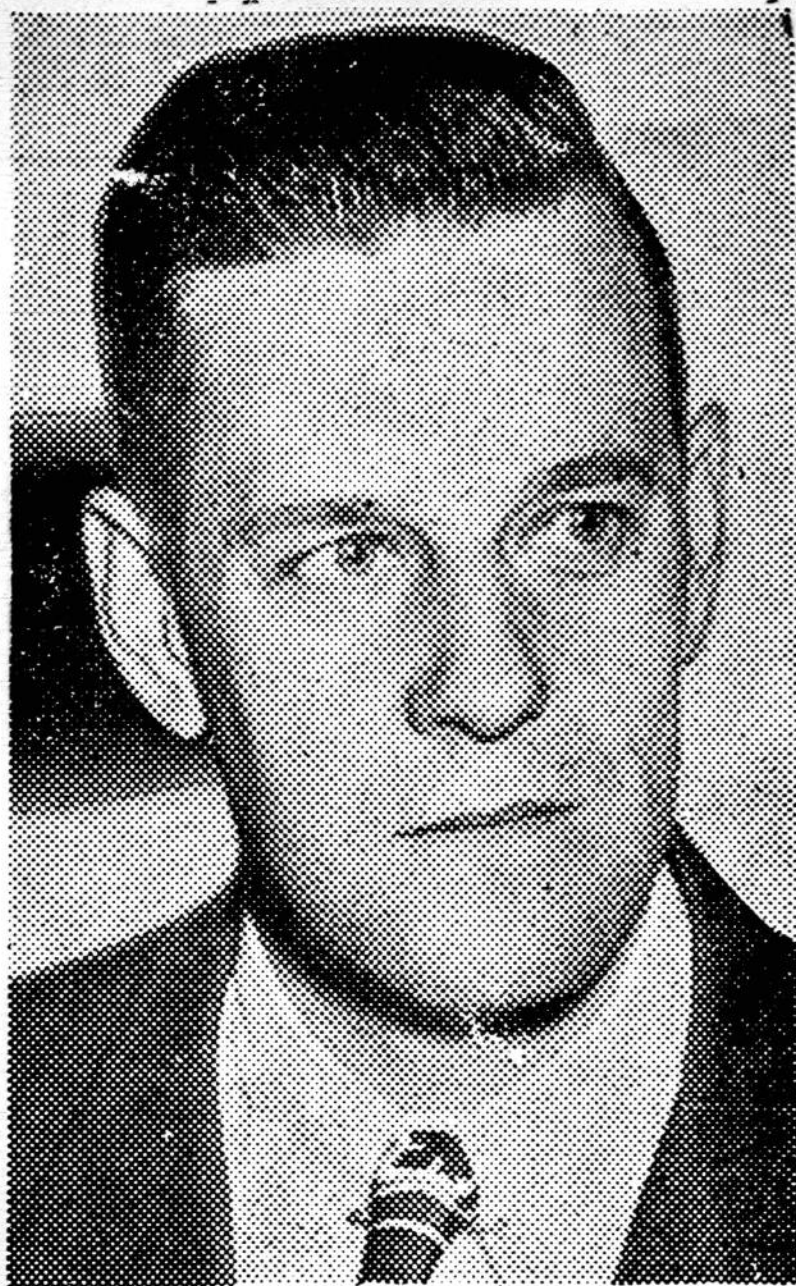
It is said, also that on a number of occasions when great forest fires have raged in various parts of California and have approached close to the forest near Mt. Shasta, a strange fog has suddenly emanated from the section occupied by these people and that this fog has risen from the ground in a circular manner so as to form a circular wall around the area through which the forest fires have never penetrated.

Thus we have had, until recently, one of the present-day groups of Lemurians hidden in isolation in modern California, if we are to believe the testimony of reliable citizens and many scientists.

(Taken from the book "Lemuria," "The Mystery People of Mt. Shasta.")

Adele Petras.

WHAT'S GOING ON IN THE BALTIC?

DR. ALBERT N. TARULIS

THE AUTHOR OF THIS ARTICLE, CAME TO THE UNITED STATES IN APRIL, 1947. BESIDES CONTRIBUTING TO LITHUANIAN PERIODICALS, HE ALSO CONTRIBUTED TO THE PITTSBURGH PRESS AND THE NEW LEADER, LECTURED BEFORE SEVERAL PITTSBURGH CLUBS, SPEAKING IN BEHALF OF THE BALTIC NATIONS CAUSE.

(Continued from last issue)

Underground Forces in the Baltic

Communism has never been popular in the Baltic States. Mr. Winston Churchill is undoubtedly right when he states that the Baltic States always have been "the most vehemently anti-Bolshevist regions in Europe" (The Gathering Storm, p. 485). As an example: On the eve of the Russian invasion of Lithuania in June 1940, there were only about 1,800 registered party members there. Actually Communist activity mainly consisted in distributing harmless leaflets or occasionally hoisting a red flag to the top of a telephone pole.

The Russians were fully aware of this sentiment among the Baltic people. And that's why they arrived accompanied by large detachments of secret police who at once took over security functions from the local agencies. They immediately resorted to mass arrests, deportations, and executions. Everyone was suspected and spied upon. During a single night of June 13/14, 1941, 30,000 Lithuanians were seized in a gigantic man-hunt and deported in sealed cattle cars to Siberia. The total manpower losses in the three Baltic states during the first year of Russian occupation were close to 200,000, which makes up 3 per cent of the entire population. Three per cent in just one year!

And this is the reason why the Baltic political refugees, the so-called Displaced Persons, prefer to stay among the hostile Germans and Austrians, in shattered barracks, with little food, or to go to Venezuela or Australia, rather than to return home, to their respective countries. They never have been German collaborators as Communists accuse them. Most of them were German slave laborers or inmates of concentration camps. If even those German-persecuted people have refused to return home, their fears must be based on some terrible experiences. They are not children,

ready to believe in any propaganda line, emanating either from German or Russian sources. All of them have spent at least one year under Russian domination, and they know what that means. Ask Mrs. Kosenkina!

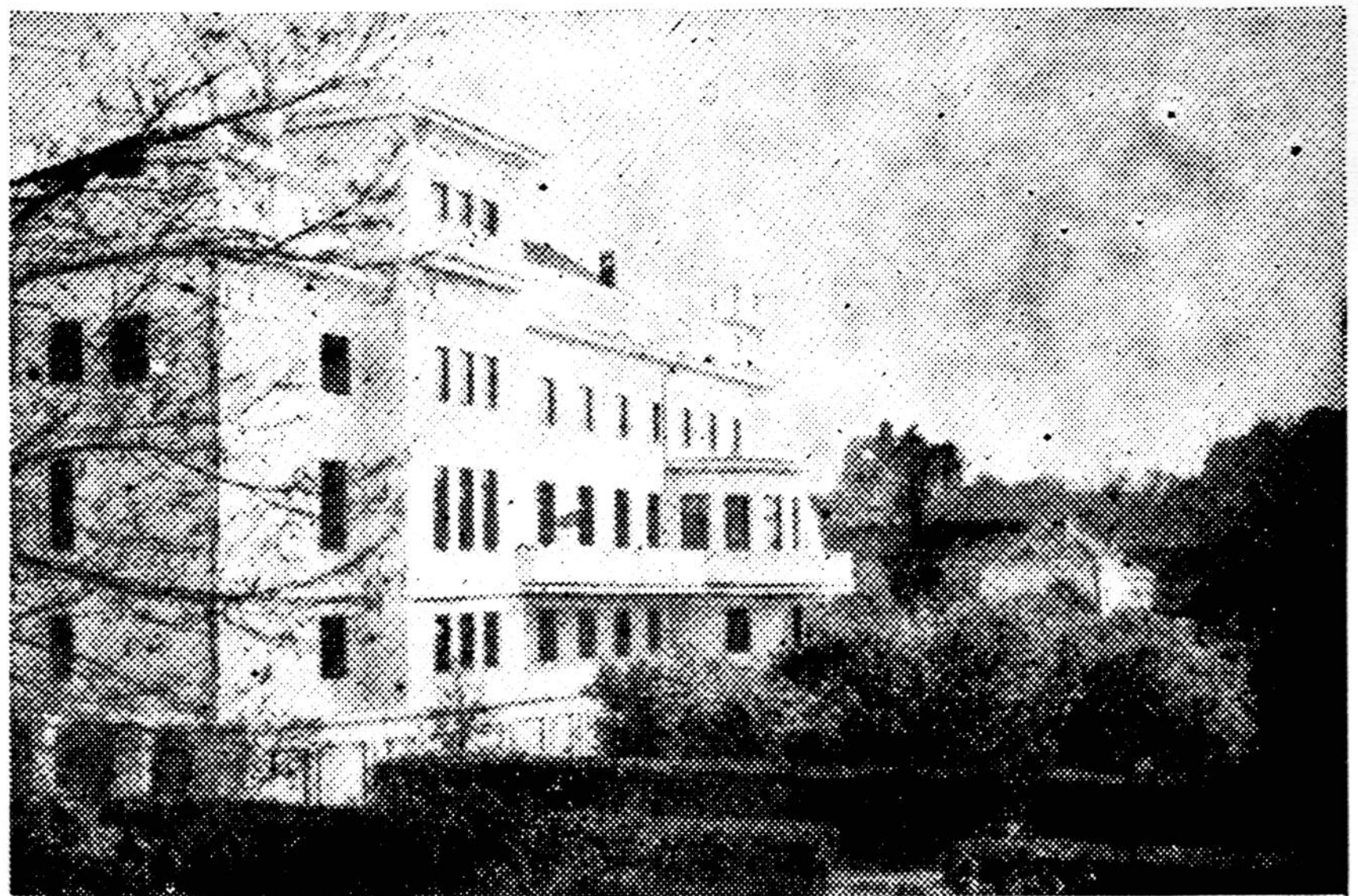
Several months ago a letter from Soviet Lithuania was reproduced in The Pittsburgh Press. The letter contained only good news in the context, yet a terrible message was concealed behind the stamps. Latvian men, women, and children, daring to cross the Atlantic in a small boat in order to escape from Soviet Latvia, present another striking proof as to the real conditions prevailing there.

Another reason for the latent opposition in the Baltic States is the russification. The czars had tried to make Russians out of the Balts. From 1864 to 1904 the czars banned Lithuanian prayer books printed in Latin type. Now Stalin is aiming at this goal. The Russian officials, minor employees, soldiers, and peasants arrive in large city the Russian population already outnumbers the natives.

Under such conditions the Balts are sure of two things: either they will be liquidated as men or as nations. Stalin himself has openly proclaimed that the ultimate goal of Communism is to be seen in a society without social classes and separate cultures. He certainly will attain this goal regardless of the number of victims or of world opinion . . . but only if he has time to do so. However, in this case time is working for him faster than in the case of atomic weapons. On the other hand, maybe Britain's Foreign Secretary, Mr. Ernest Bevin is right when he prophesizes that the Russians "are the last of imperialistic races" (Speech in London on October 14, 1948.)

During the revolution in Russia in 1917, the workers were told they could lose nothing but their chains. This applies to the Baltic people, too. They have nothing to lose but their lives, and living under the Russian yoke is not worthwhile, anyway. No wonder, then, that the resistance in the Baltic States against the Russians is particularly strong, much stronger than anywhere in Russia.

There have been quite frequent reports in the American press about underground activities in Lithuania, Latvia, and Estonia. Those forces, which worry the Russians a great deal, are particularly active in Lithuania. The Russians are forced to keep special mobile police detachments and large garrisons to combat them.

ARCHBISHOP'S MANSION IN KAUNAS, LITHUANIA

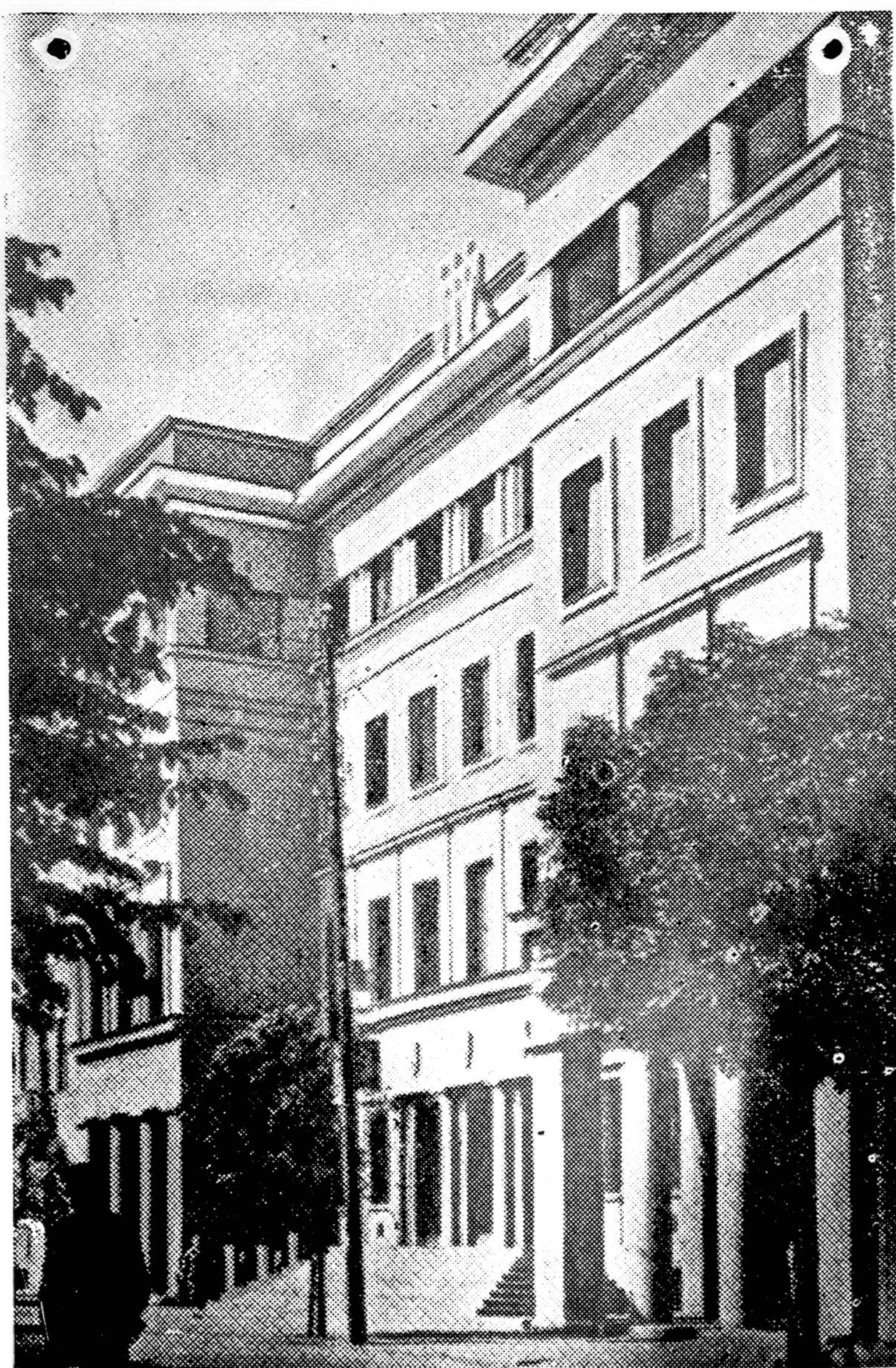
Enjoying un-restricted support by the local population, underground forces protect their supporters from deportation, and annihilate, wherever they can, the traitors, collaborators, and in particular the Russians. Thanks to the underground opposition, the Russians are confined to the larger cities. Even the organization of collective farms has had little success thus far. Likewise the Russians have been unable to stay on the farms previously owned by the Lithuanians who have been sent to the slave labor camps in Russia. Lithuanian underground forces maintain steady contact with Latvian, Polish, White-Russian, and Ukrainian guerrillas as well as with Lithuanian refugees in Germany, and through them with the West. The underground press is widely circulated. By the way, the Lithuanians have quite a large experience in it, since the number of underground publications (titles) during the German occupation reached the hundreds.

The exact figures on the strength of the underground are not available. However, the fact that the Communist government of Soviet Lithuania has frequently appealed to the guerrillas to surrender or else . . . , is a proof that the so-called "German-Fascist" underground activities are by no means a quantity negligible. The situation is about the same in both Latvia and Estonia.

Present Political Status of the Baltic States

According to Communist propaganda, the Baltic States, or rather the Baltic Soviet republics, are more independent now than ever before in their history, including the period of complete independence between two world wars. It is doubtful whether any intelligent person needs a detailed explanation as to the willful

OFFICERS CLUB BUILDING IN KAUNAS, LITHUANIA

incorrectness of this assertion. Is there a single case in the United Nations on which Russia and any of her satellites have disagreed. It is rather true that the political independence of the Baltic Soviet Republics is very much similar to that of Mr. Manuisky, Kkrainian delegate to the United Nations, sitting beside his boss, Mr. Vishinsky.

The economic independence of the Baltic Soviet Republics, in spite of separate government agencies and legislation, is just another propaganda fiction. In fact, the three republics are mere Russian colonies submitted to the worst regime of economic exploitation. Their natural resources, in particular the forests, are wasted without any regard to future needs. All finished goods and partially raw materials are shipped to Russia. Nothing is received in return. One's salary in excess of an extremely low standard of living is taken away by means of compulsory state loans.

The central government in Moscow is doing its utmost to reduce the Baltic standard of living to that existing in the rest of the Soviet Union. Therefore all farm land is nationalized. So are industrial plants, banks, commercial enterprises, rental units, and so on. It already looks as if the Kremlin will succeed in making proletarian paupers out of the once prosperous Baltic people.

It is a pure propagandistic nonsense when the Russians claim that the Balts in 1940 expressed their determination to join the Soviet Union by electing parliaments which subsequently voted for incorporation. Actually the Balts were given no choice but to vote for a single list of Communist candidates nominated by acclamation and approved by special emissaries of the Politbureau (incidentally, one of the three emissaries was Mr. Vishinsky, the other M. Zhdanov). In addition to this, the list contained the exact number of candidates to be elected. Wasn't this a comedy of an election?

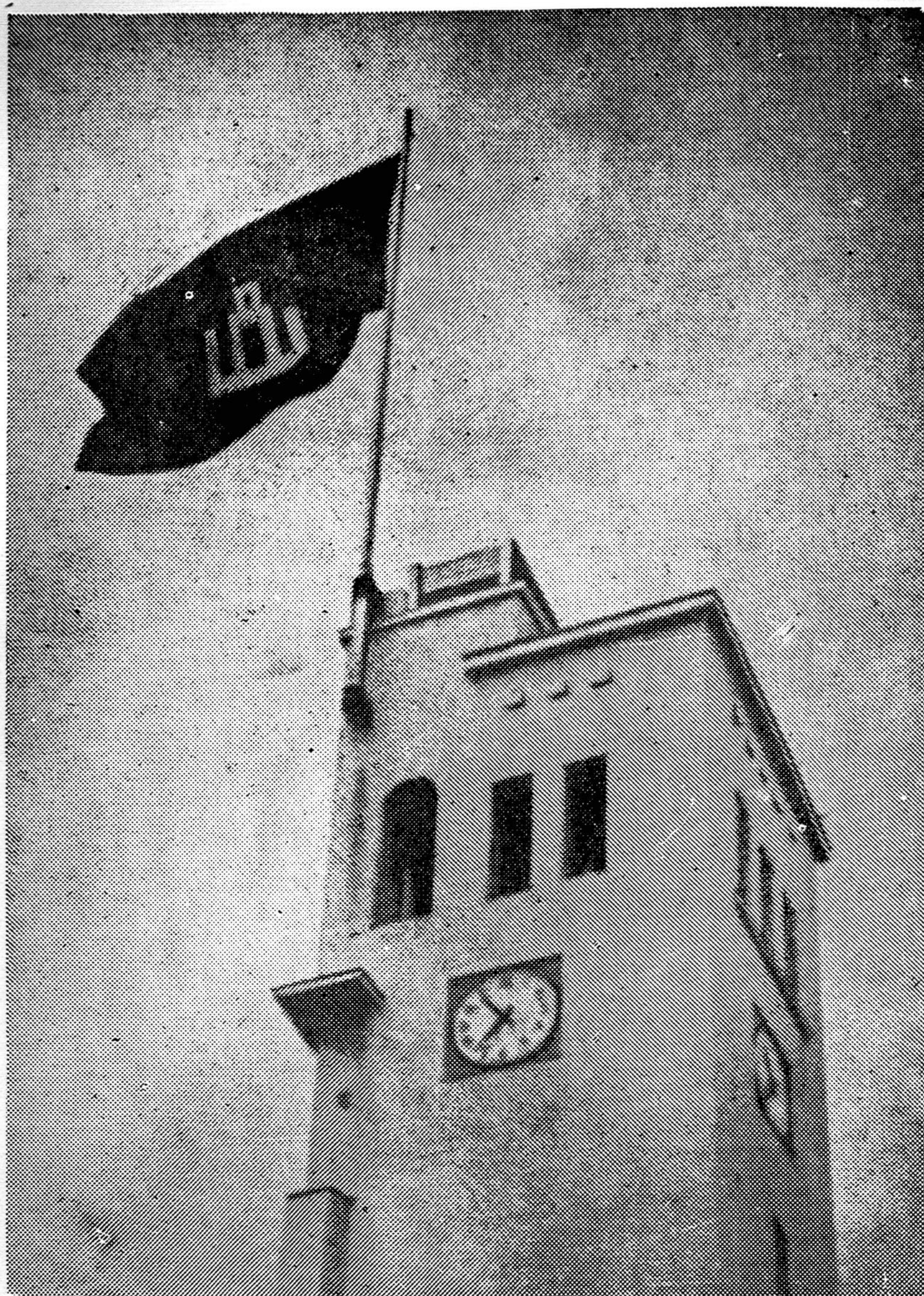
The Communists also claim the unrestricted approval of the candidates by the voters since the latter, presumably, had shown an electoral participation of over 90 per cent of the voters. The fact is that the voters were literally compelled to vote, because their passports had to show a special stamp, attesting to this. Even in spite of this the balloting was extremely weak, and did not reach more than 15 to 25 per cent of the voters in some parts of the Baltic States. Later on this was proved by captured acts concerning the so-called "elections" in 1940.

Even without these preventive measures the results would have been the same, since they had been released by the Soviet Embassy in London one day before the election polls were closed. This—rather a curious mistake on the part of a Soviet agency—was at that time widely commented on in the London press.

Democratic countries have never recognized the validity of the bogus elections in 1940 and consequently they have not recognized the legality of the Soviet occupation in the Baltic States either. Among these countries are the United States, Great Britain, and France.

The firmness of the stand taken by democratic countries may be best recognized from the fact that Russia has repeatedly failed to push the Soviet Lithuanian, Latvian, and Estonian "ministers" or "delegates" into the United Nations or into the various international conferences. The latter have simply never been accepted by anybody but Russia and her satellites.

The State Department in this country maintains diplomatic relations with former envoys of the Baltic States, and it has repeatedly indicated the firm stand of the government of the United States on this subject.

TOWER OF THE MUSEUM OF WAR IN KAUNAS, WHERE LITHUANIA'S LIBERTY BELL WAS PLACED.

Moreover, as late as on September 16, 1948, Mr. Truman received in the White House a delegation of Americans of Lithuanian descent, a group which counts 800,000 to 1,000,000 members, and assured the delegates that his government will never recognize the occupation of Lithuania by Russia. This also applies to Latvia and Estonia.

However, the former Baltic States thus far do not have formally recognized governments in exile as has been the case with Poland and other countries during the war. Of course, Baltic refugees have created political bodies which try to carry out the same functions as the legal governments. Yet those functions are limited to the strictly internal affairs of the refugees and they are tolerated only as long as there is no interference in administrative affairs or in the politics of other countries.

Independence is the Solution

The Baltic problem cannot be solved easily. First of all, it is not merely a strategic or an economic problem, but a human problem as well. The late Latvian minister to the United States, Mr. Alfred Bilmanis, once said: "During the last 4,000 years many a great power has vanished, but not the Balts who were forged into one area of Baltic culture and civilization" (The Problem of the Baltic in Historical Perspective, p. 3). They have demonstrated their determination to maintain their own culture, while stubbornly refusing to be assimilated by either the Russians or the Germans.

On the other hand, the Balts never before had made such astonishing progress as during their national independence between two world wars. Hence, it would be illogical to refuse them the right to be independent if they wish to be so. The fact that the Balts occupy a

small area or that they are not numerous in meaningless because Holland, Belgium, and Switzerland are also small area or that they are not numerous is meaningless dependent life in the large family of European states. Why should not the Baltic States?

As far as economic factors are concerned, the position of the Baltic States regarding Russia may again be compared to that of Holland and of Belgium in relation to Germany. However, nobody raises the question of incorporating those states into Germany for economic reasons (though, of course, Hitler did). Why, then, should Russia have the right to annex the Baltic States for the same unfounded economic reasons? There is no doubt that every one of the independent Baltic States would be too glad to do its utmost to provide Russia with all available transportation and shipping facilities in order to attract the flow of her foreign trade.

Russia claims further that she has to have the Baltic States under control for security reasons. There are politicians and journalists in this country, too, who support such a claim. Even Mr. Winston Churchill who has a long record of opposing Communist Russia, has at a time believed that "it is a major interest of Russia that these Powers (the Baltic States) should not fall into the hands of Nazi Germany" (The Gathering Storm, p. 374).

This is again a complete disregard of plain facts. In 1812, 1914 and 1941 Russia's armies were based in the Baltic area; before the First World War she had at her disposal 120 years to fortify the Baltic coast. This, however, did not help Russia much; she was unable to resist either Napoleon, or Wilhelm II, or Hitler. In all those three cases Russia's "invincible" armies were driven as far back as the out-skirts of Leningrad and Moscow. I doubt very much whether the possession of the Baltic States could do Russia any good and save her from defeat in the future atomic war.

It is necessary to repeat it once again: The Baltic problem is not merely a strategic or an economic problem; for human beings are involved in it. They love freedom and their countries. They oppose every dictatorship. What is to be done with them? Former Under-secretary of State, Mr. Sumner Welles, who agrees to the Russian demand that the Baltic States be included into Russia for economic and strategic reasons, has a simple solution: the permanent remedy lies, in his opinion, in the transfer of population (Where Are We Heading? p. 119-120).

This is what the Russians are doing right now. They need the Baltic land but not the Baltic people. It is doubtful whether Mr. Welles knows of any other feasible possibility except that of transferring the Baltic population of 4-5-6 millions to Siberia. Where else are they to go? Four years after the defeat of Germany the world is unable to deal adequately with the problems of resettling less than one million Displaced Persons. Who will admit many more times that number?

The Balts still believe in the principles of national self-determination as proclaimed by Woodrow Wilson, Theodore Roosevelt, and Harry Truman. The old Baltic culture, their services rendered to Western Civilization by holding back for centuries the avalanche of uncivilized Tartar and Russian hordes, their amazing progress during their period of independence, makes the Balts worthy of being independent for the benefit of themselves and of all humanity.

The Balts are dreaming of the day of their liberation. Those who can liberate all Communist-subjugated peoples may be sure they will encounter very active support by hundreds of thousands of Baltic men and women, able to handle a rifle or a machine-gun. Let us hope the Almighty will protect the Baltic people until the hour of their liberation strikes!

LOS ANGELES

Sv. Kazimiero Parapijos Kronika

● Gruodžio 17, 18 ir 19 dienomis musu parapija turejo 40-valandu atlaides. Tai buvo pirmieji atlaidei naujojo vietoj. I pagalba buvo atvyke kun. V. Cizauskas is Artesia, Calif. ir Kun. Prel. M. Krusas, kuris paskutine diena pravede procesija. Daugelis lietuviu atlaideis pasinaudojo ir pasirenge Kaledu sventems.

● Gruodžio 12 diena Los Angeles Kat. Moteru Sajungos Skyriaus nares, vadovaujamos valdybos, buvo nuvykusios i Rancho Los Amichos prieglauda aplankyti ten esanciu lietuviu seneliu. Sajungietes visus gardziai pavaisino ir apdovanojo. Seneliai neparastai dziaugesi, kad ju nepamirsta ir prase ateityje juos aplankyti. Be sajungieciu aplankyme dalyvavo Kun. Klebonas ir Adv. J. Petraitis.

● Gruodžio 12 diena musu parapijos Holy Name vyrai turejo savo paskutini siu metu susirinkima. Buvo isrinkta nauja valdyba, kurios priekyje atsistojo Pranas Dirgela. Naujoji valdyba yra pasiryzusi gauti daugiau nariu ir reguliariai, kas menuo, daryti susirinkimus. Sausio 9 diena jau turejo susirinkima, kuriame kalbejo ka tik is Europos atvykes tremtinys rasytojas Alfonsas Giedraitis.

● Vyciu kuopa taip pat turejo paskutini savo susirinkima, kurio metu buvo perrinkta valdyba. Ir siems metams vyciams vadovaus Adv. J. Petraitis, didelis vyciu sajungos veikejas. Vasario 27 diena 225 N. Vermont Ave., vyciai tures uzgaveniu sokius.

● Los Angeles lietuviai bendru kuciu neturejo. Dauguma Kucias valge savo seimos ratelyje. Tik klebonijoje buvo susirinke kelios desimts lietuviu, daugiausia beseimiai, valgyti kuciu, kurias lietuvisku paprociu puikiai pagamino p. A. Azuolaitiene ir p. K. Nedvar.

● Sia is metais Kaledos praejo pakeltoje nuotaikoje. Berneliu Misios buvo 7 val. ryto. Dalyvavo daug zmoniui. Pamaldu metu graziai giedojo parapijos choras, vedamas muz. J. Azuolaicio. Taip pat dalyvavo soliste p. F. Korsakaite ir p. Janusauskiene. Po misiu p. Barkauskienes namuose ivyko choristu vaises, kurias surenge klebonas. Jaunimas graziai linksminosi ir krykstavo iki 11 val. Paskui vel atejo sumos giedoti. Cia choras tikrai parode visa savo galia. Neziurint sunkiu mokymosi salygu, ilgas kelias atvykti i repeticijas, nuovargis po sunkaus darbo, choras daro pazanga ir dideja skaičiumi. Zmones dziaugiasi, kad choras savo graziu giedojimu priduoda ju maldai sparnus ir kelia ju dvasia aukstyn.

● Lietuviai, matydami, kad ju jaunoji parapija auga kaip ant mieliu, parodo ir savo prielankuma vadovaujantiems asmenims. Vieni prisideda darbu, kiti auka arba darbu ir auka kartu. Siu metu kaledine rinkliava nustebino visus. Surinkta \$1065.06. Daugiausia aukojo p. Elzbieta Morkiene \$110 ir ponai Sleniai 100 dol. Klebonas visiems dekojo ir dziaugesi tokiu nepaprastu savo parapijieciu dosnumu.

● Gruodžio 26 diena, Masonic Hall salej, ivyko kaledinis parapijos parengimas, kuris turejo placia ir idomia programa. Pirmiausia Sunday School vaikuciai, vedami lietuvaiciu seseliu, dave savo programa. Vaikuciai pasirode ir savo tevelius maloniai nuteike. Taip pat buvo ir Kaledu Senelis, kuris vaikucius apdalijo dovanomis. 3 val. prasidejo pati svarbiausia parengimo programos dalis-koncertas, kuri dave parapijos choras, vedamas muz. J. Azuolaicio. Taip pat dalyvavo soliste p. Fl. Korsakaite, kuri savo graziu dainavimu visus nepapra-

stai graziai nuteike, o ypac "Plaukia sau laivelis" daina. Ir choras, palyginus su pernyksiu savo pasirodymu, daro pastebima pazanga. Reikia tiketis, kad ateityje choras dar labiau visus nustebins, ypaciai turint nauja, ir energinga vadova, o choristu eilese p. Korsakaite, pp. Janusauskus, p. A. Slapeli, p. B. Starkiene ir k. Sekantis choro pasirodymas bus dar didesnis visiems smalsumas ji vel isgirsti. Po koncerto buvo sokiai. Visi graziai linksminosi. Publikos prisirinko per 400. Parengimas dave parapijai 322.22 dol. gryno pelno. Didele padeka tenka chorui uz programa, seimininkams uz triusa, parapijos komitetui uz sutartina darba ir visiems, kurie prisidejo prie savo lietuvisko zidinio statymo ir stiprinimo.

● Per Kaledas staigiai mire Domininka Brazauskiene, apie 80 metu amziaus. Ji buvo viena is seniausiu Los Angeles lietuviu kolonijos gyventoju. Laidotuves buvo gruodžio 28 d. Pamaldas atlaike klebonas. Palaiduota Inglewood kapuose.

● Per Naujus Metus klebonas pranese, kad 1948 metais buvo pakrikstyta 9 kudikiai, vede 3 ir mire 1 asmuo. Per tuos pacius metus parapija turejo \$56,427.03 islaidu ir \$42,354.05 pajamu. Banke grynais pinigais yra \$852.51 ir uz senaja vieta turime netrukus gauti 13,700 dol. Parapija turi bankui ir vienam asmeniui skolas: 18,000.00 dol. Tokiu budu, suvedus galus su galais, parapija ant visos savo nuosavybes turi 3,447.49 dol. skolas. Per visus metus isdalyta apie 9000 komuniju. Klebonas ragino ir toliau visus bendrai dirbti, numoketi skola ir ivykdyti didziausi uzsimojima: pastatyti nauja baznycia, o dabartine paversti sale.

● Praejus sventems ir parapijos koncertui, visa parapija rengiasi grandioziskam Sv. Kazimiero, Parapijos Patrono, sventei, kuria svesime kovo (March) 6 d. Ta proga bus iskilmingos pamaldos, parapijos banketas, bus leidziamas televizijos aparatas ir daugybe kitu dovanu laimejimui. Bus grazus choro ir solistu koncertas ir visokiu kitu dalyku. Visas sventes pelnas eis numoketi turimai parapijos skolai ir, sukelus sia suma, bus sudeginti morgiciai. Kiekvienas yra maloniai prasomas isplatinti bent po viena loterijos knygete, dalyvauti sventeje, bankete ir koncerte. Pamaldos prasides 11 val., o banketas-1 val. p.p. Visais reikalais saukti Olympia 4660. Bilietus i banketa ir koncerta kartu malonekite isigyti is anksto. Numatoma tureti daug publikos, o be to, bus galima tvarkingiau priimti svecius Bilietai gaunami klebono rastineje ir pas parapijos komiteto narius.

● Kas tik atvyksta i Los Angeles ziemos praleisti arba siaip pravaziuoja visada uzsuka aplankyti ir musu parapijos baznycia, vieninteli visoj Kalifornijos lietuviu centra. Tarp daugelio garbingu sveciu mus applanke p.

LICENSED AND BONDED
RESIDENTIAL AND COMMERCIAL
ELECTRICAL CALLS, PLUGS INSTALLED
SERVICE CALLS TO YOUR HOME
Gillis - GRanite 0386
CALL
MIDWAY ELECTRIC CO.
5141 Melrose Ave., L.A. 38 GRanite 2000

A fine selection of Liqueurs - Cordials - Beer - Wine and
Cocktail Snacks

JOE & JEAN'S LIQUOR STORE

7528 So. Figueroa — Los Angeles 3, California

Phone PLeasant 9354

Res. Phone ADams 1-6107

Advokatas Grisius su žmona. Jiedu musu parapijai paaaukojo 25 dol. Labai aciū. O p. Kateiva is Waterbury ras-o, kad, budamas lietuviu pamaldose, verkes kaip kudikis, nes jam prisimine anie metai, kai jisai lankesi Lietuvoj, kur girdejes panasias pamaldas su lietuviskais giedojimais.

● Parapija rengiasi pasirodyti ir Vasario 16 minejime., kuris bus vasario 20 d. Ta diena musu bazycioje 11 val. pamaldu nebus. Vasario 16-sios pamalos bus Los Angeles Arkivyskupo Katedroje, Main and Second St., 11 val. Bus iskilmingos Sv. Misios dalyvaujant J. E. Los Angeles Vyskpui-Pagelbininkui Timotejui Manning, kuris pasakys lietuviams pamoksla. Pamaldu metu giedos musu parapijos choras. Dalyvausime su veliavomis, Moterys ir mergaites yra prasomos to diena pasiredyti tautiniais kostiumais. Po pamaldu Hollywood Roosevelt Hotel bus banketas ir minejimas. Iejimas 3 dol.

● I Los Angeles atvyksta Kun. Longinas Jankauskas, is Hanau, Vokietijos. Jam dokumentus sudare Los Angeles Arkivyskupas. Manoma, kad apie Velykas Jisai jau bus Kalifornijoje.

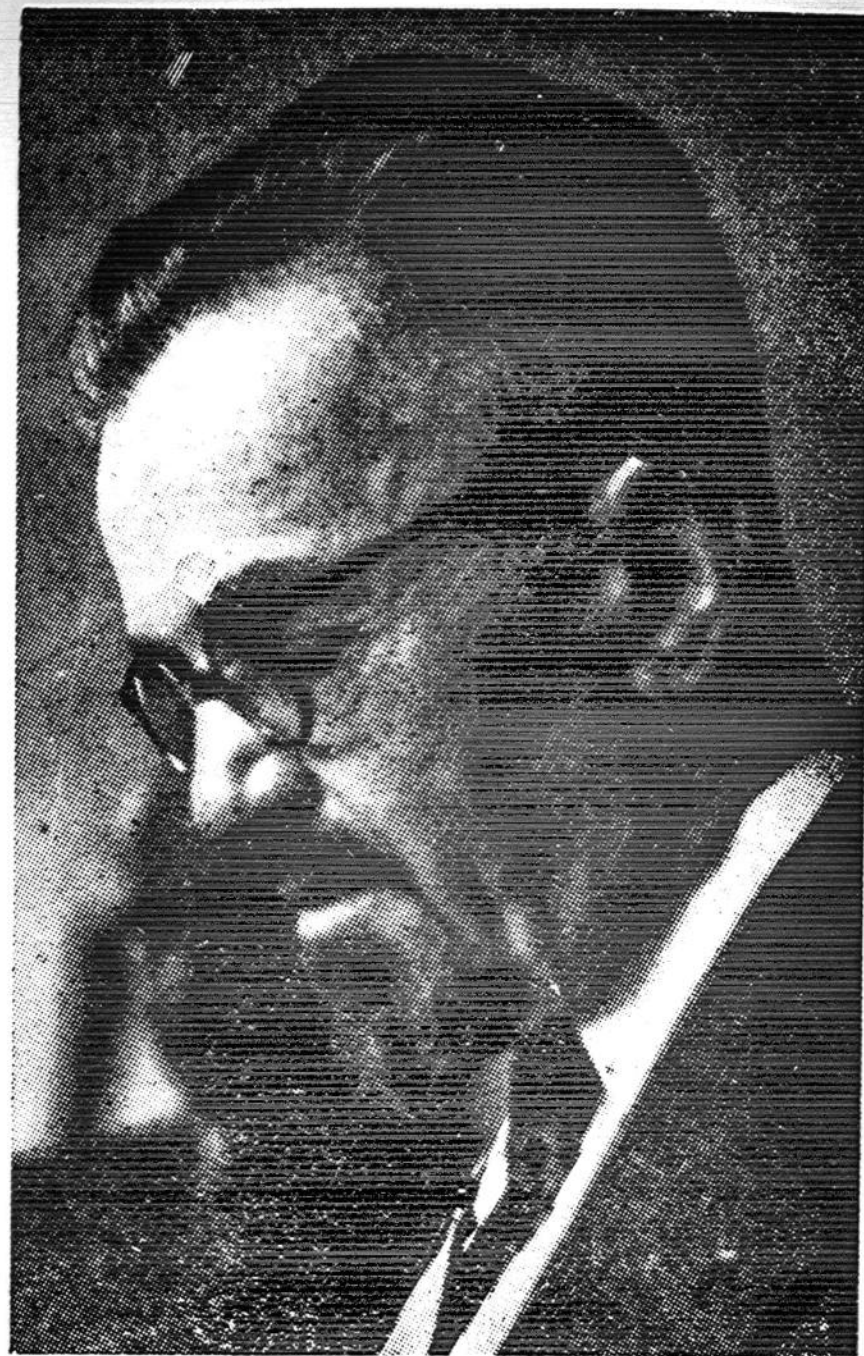
● Kiekviena savaites treciadieni musu parapija turi Bingo losimus. Dalyvaukite patys ir atsiveskite savo draugus bei pazistamus. Negalintieji dalyvauti paremkite savo dovanomis. Pradzia 8 val. vakaro.

● Per Grabnycias, Vasario 2 diena, sueina 49-ri metai Pranciskaus ir Elzbietos Morku vedybinio gyvenimo. Ta diena ju intencija buvo sventos Misios. Ponai Morkai yra dideli parapijos geradariai ir uolus lietuviu reikalu remejai. Visi linki jiems sulaukti auksinio vedybinio gyvenimo jubilejaus.

● Gruodzio 23 d. buvo klebono kun. J. Kucinsko gimtadienis. Vakare, po Sv. Valandos, parapijieciai padare jam siurpriza, surengdami extra jam vaises ir iteikdami stambia dovana. To sumanymo didziausi kaltininkai buvo pp. Sleniai ir Drabickai. Klebonas nuosirdziai visiem padekojo ir dziaugesi savo parapiieciu grazia pastanga. Siemet Kun. Jonas Kucinskas svencia savo 40 metu amziaus sukakti.

● Is tremties i Los Angeles miesta atvyko rasytojas poetas Alfonsas Giedraitis. Jisai mano cia isikurti gyventi ir kiek jegos ir laikas leis dirbti literaturini darba. Kolonija dziaugiasi susilaukusi naujos jegos. Laukiama ir daugiau zmoniu is tremties.

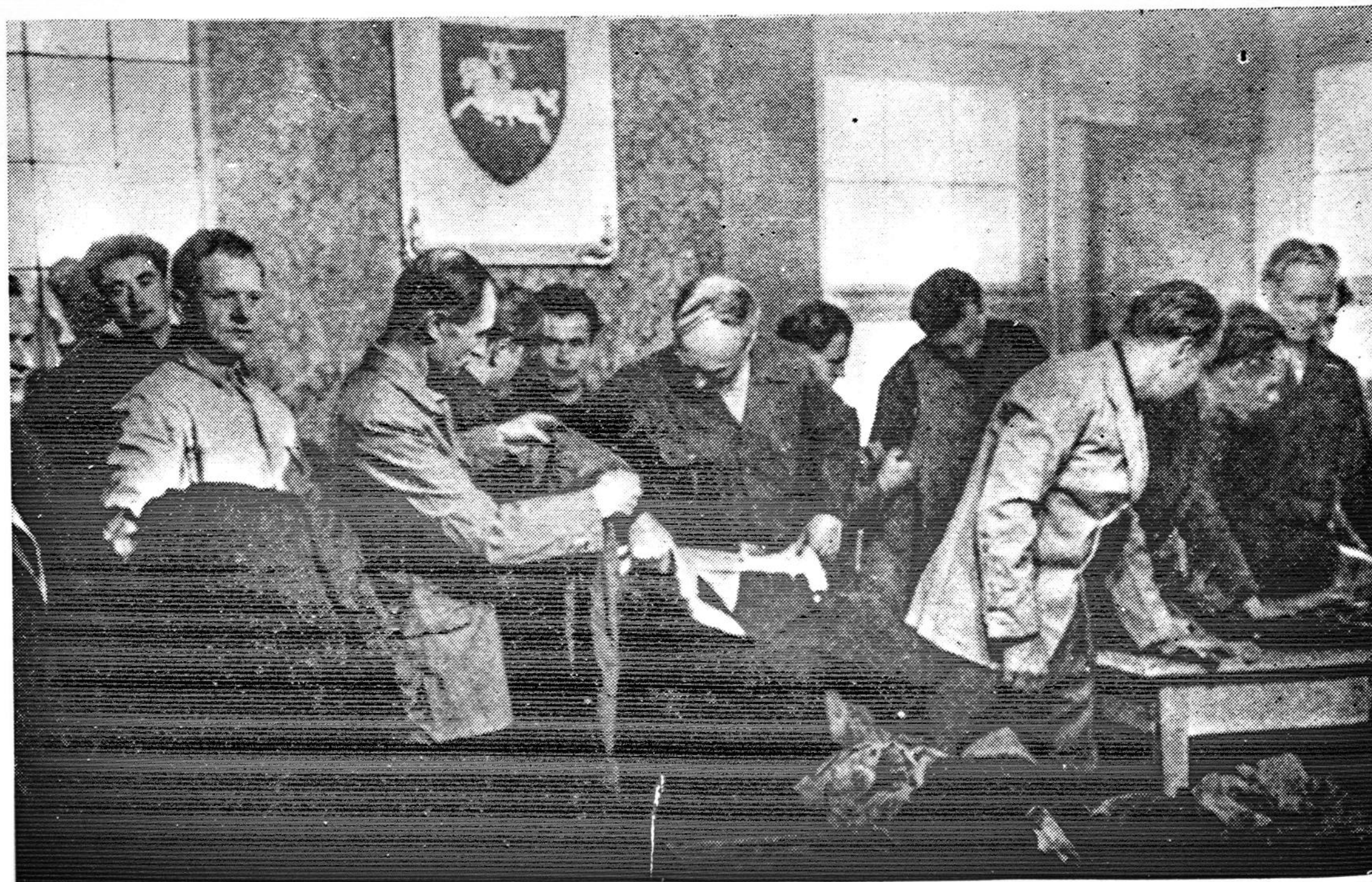
● Vasario 16 diena musu parapijos patalpose ivyko parapijos zmoniu susirinkimas. Klebonas pranes 1948 metu parapijos religine, kulturine ir tautine veikla, bendra parapijos ekonomine padeti ir apzvelge trumpai

PROF. MSGR. M. KRUPAVICIUS, FORMER SECRETARY OF AGRICULTURE OF LITHUANIA, NOW A PRESIDENT OF VLIK (SUPREME COMMITTEE OF LITHUANIA'S LIBERATIONS). HE ARRIVED RECENTLY TO U.S.A. FOR A SHORT VISIT AND IS INVITED TO DELIVER A SPEECH FOR THE LOS ANGELES LITHUANIANS. MSGR. KRUPAVICIUS IS A WELL KNOWN WRITER. PUBLIC SPEAKER AND STATESMAN (ORIGINATOR OF LAND REFORM IN LITHUANIA).

ateities planus. Buvo perrinktas parapijos komitetas. Vietoje isvykusio p.K. Suromskio, parapijos komitetan vienbalsiai isrinktas Adv. J. Petraitis. Kiti komiteto nariai palikti tie patys: Kruminas, Zukauskas, Slenis, Naginis, Strongis, Dirgela, Grazis, Drabickas, Dudor, Petrauskas Juozas, ir Mason. Valdyba issirinkti palikta paciam komitetui. Klebonas dekojo visiem uz bendradarbiavima ir kviete toliau nenuilstamai dirbti. Naujam komitetui zmones linkejo greitai pastatyti nauja baznycia.

*Sausio 30 d. parapijos komitetas turejo savo susirinkima. Buvo pasi siskirsyta pareigomis. Pirmininku isrinktas p.Z. Kruminas, Vice-pirm. p. P. Zukauskas ir Sekretorius p. Adv. J. Petraitis. Be to, susirinkime buvo nutarta pries Sv. Kazimiero svente isdazyti baznycia isvidaus, kad per prapijos banketa ir svente viskas atrodytu graziai ir svariai. Darbas bus daromas talkos budu, kvieciant visus parapijos zmones i pagalba. Darbas bus vykdomas vasario 10, 11 ir 12 dd.

THE UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC. DISTRIBUTES CLOTHING TO LITHUANIAN DP'S IN EUROPE.

Los Angeles Lietuviu V E I K I M A S

"KALIFORNIJOS LIETUVIO" BICIULIU SUSIRINKIMAS

Metinis "Kalifornijos Lietuvio" Biciuliu susirinkimas ivyko sausio 9 d. Skiriu patalpose. Buvo diskusuota ir priimta praejusiu metu apyskaita. Susidariusi nedatekliu nutarta padengti surengiant vasaros metu pora pikniku.

I nauja valdyba iejo: Kun. J. Kucinskas, pirm, Dr. K. Alminauskis, vice-pirm., Brone Starkiene-sekretore, A. Regis-izd., Monika Petraitiene- vald. nare. "K.L." personalas sudarytas is: A. F. Skiriaus- leidejo, vyr. red., adv. Juozo Petraicio- angliskos dalies red., A. Giedraicio- lietuviskosios dalies red., Algio Regio- administratoriaus ir B. Starkienes, Juozo Urbono, M. Alminauskienes, O. Paltienes- adm. padejejais.

ATTORNEY JOSEPH C. PETERS, ON JAN. 9, 1949, WAS ELECTED AS EDITOR OF THE ENGLISH SECTION OF THE "C.L." HE ALSO IS A PRESIDENT OF "KNIGHTS OF LITHUANIA" AND SECRETARY OF ST. CASIMIR'S PARISH COMMITTEE.

"Kalifornijos Lietuvio" Biciuliu tikslas yra paremti zurnala materialiai, ir moraliai (kaip platinimu, straipsniais ir darbu).

LIETUVOS VYCIAI RUOSIA BLYNU BALIU

Sausio 18 d. Lietuvos Vyciai savo susirinkime nutare Uzgaveniu Blynu Baliu daryti ne vasario 26 d., bet vasario 27 d., sekmadieni. Be soku dar sudaryta programa is lietuviu tautiniu soku, dainu ir muzikos. Tad visi-seni ir jauni yra kvieciati i si parengima. Lietuvos Vyciu kuopa yra vienintele Los Angelyje lietuviu jaunimo organizacija ir yra verta paramos.

LIETUVISKA SPAUSTUVE
The BONNIE PRESS
Designing Craftsman of Better Printing
9204 South Broadway - Los Angeles 3, Calif.
Phone PLymouth 4-1377

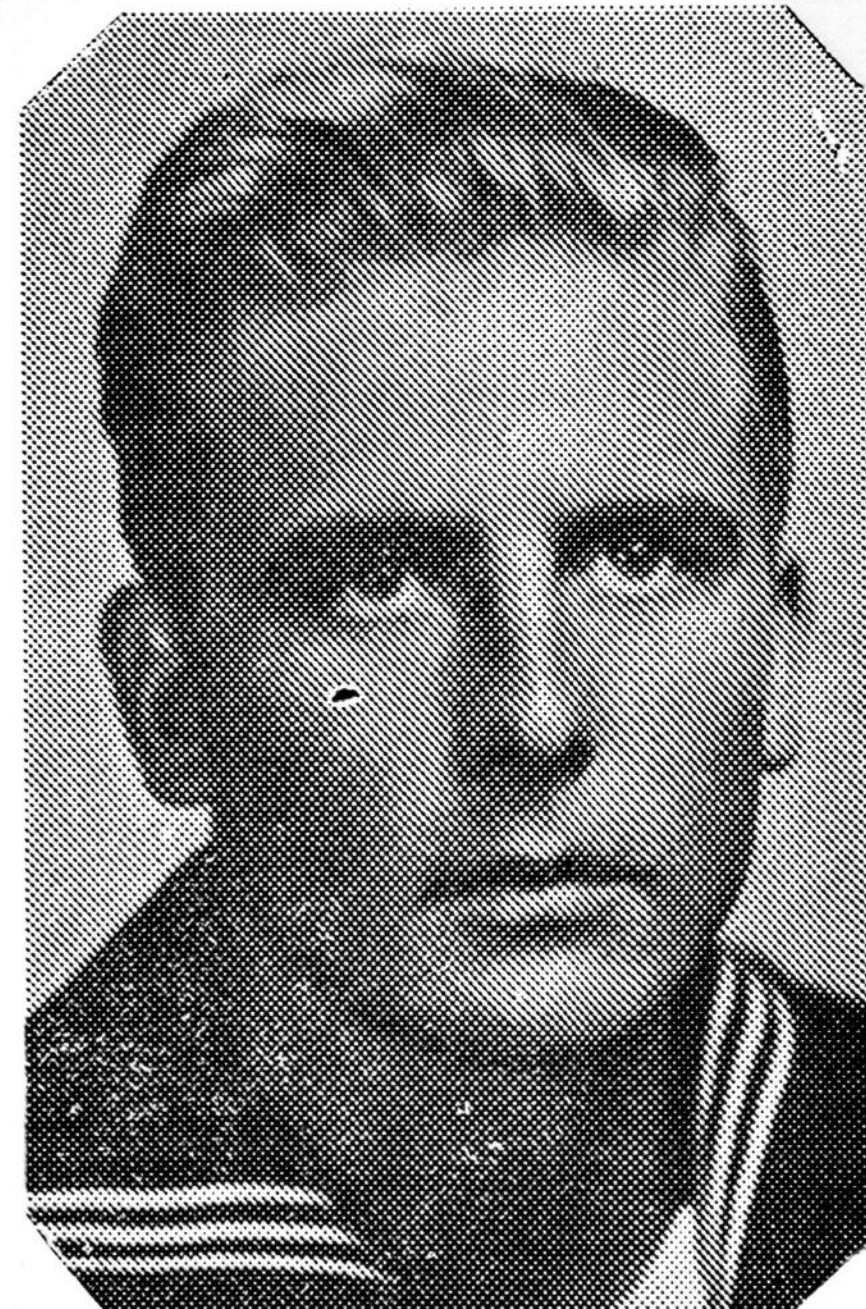
ALFONSAS GIEDRAITIS WAS SELECTED AS THE EDITOR OF THE LITHUANIAN SECTION OF THE "C.-L." AT A RECENT MEETING OF THE "C.L. ASS'N."

ALFONSAS GIEDRAITIS gimes Harrison, N.J., rasytojas-poetas, spaudoj darbuojasi pradedant 1930-Vytauto Did. —Metais. Savo eilerascius spaus dino "Blaiviojoj Lietuvoj," "Jaunuju Pasaulij" "Naujojoj Romuvoj," "Saltinyj," "Suvalkietyj" ir kit. 1938 metais Kaune isleido pirmaja poezijos knyga, pavadinto "Sielos Nuorastas." Vertesi ir zurnalistika. Tremtyje, Vokietijoje, mokytojavo Bad-Mergentheimo Jungtineje Pabalties Triju Tautybiu Gimnazijoje ir Rothenburgo Lietuviu Progrimnazijoje; atliekamu laiku dalyvaudavo tremtiniu spaudoje. Yra Liet. Rasytoju Tremtiniu Draugijos narys.

SLA PAVYKES VAKARAS

SLA 75-ji kuopa kasmet suruosia vakara su lietuvisku vaidinimu. Siais metais sausio 16 d. pastate vaidinama "Uosve i namus—tylos nebebus," kuris pavyko gana gerai, ypatingai uosves role buvo sekmingai suvaidinta.

Helen Bartush-Swaggart savo zavingomis dainomis publika uhzipnotizavo ir nepaliaujamu plojimu buvo priversta daugiau padainuoti. Programa vede kuopos vice-pirm. J. Uzdavinys.

MILTON C. STARK. AN ASSOCIATE EDITOR OF "CALIFORNIA LITHUANIAN" AND A HONORARY SUBSCRIBER TO THE "C.L."

BALF-o SKYRIUS PAGYVINO VEIKIMA

Sausio 9 d. ivykusiame susirinkime naujoji valdyba perėmė pareigas ir svarstė veikimo paaktyvinimo klausimą.

Sausio 23 d. įvyko pirmasis šiais metais BALF-o parengimas- Koncertas ir Bankietas. Programa pildė p. Janusauskienė, muzikas Azuolaitis ir Alminauskas Mindaugas su Audrone. Programa vedė skyriaus pirm. K. Alminauskis. Parengimas davė pelno virs pusantro simto dolerių.

KAZ. ALMINAUSKIS (PORTRAIT PAINTED BY ARTIST K. VARNELIS). K. ALMINAUSKIS IS ON THE "C.L." EDITORIAL STAFF AND IS THE CO-CHAIRMAN OF "CALIFORNIA LITHUANIAN ASS'N."

Tremtinių sėpmo reikalu kalbas pasakė prof. K. Pakstas ir prof. K. Alminauskis. Diskusijose dalyvavo kun. J. Kucinskas P. Zilinskas, A. Skirius, J. Uždavinys, inz. Draugelis. Iš diskusijų paaiskėjo, kad kai kurie visai neskiria BALF-o NCRC imigracijos funkcijų. Šiu eiluciu autoriui, kaip NCRC lietuvių komisijos nariui, norisi paklausti tu, kurie kelia nepasitenkinimą NCWC tarpininkavimu, kodėl jie nesinaudoja liberalu, zydu ar WCS patarnavimu, (nes tos institucijos irgi yra pripazintais imigracijos agentais). Jeigu to nežinojote, tai patarkite savo draugams, kad nebūtų daugiau nesusipratimų ir nesudarytu parapijų klebonams nemalonumų, nes jie dažnai pasitikėdami gera valia pasiraso rekomendacijas.

NAUJA PILIECIU KLUBO VALDYBA

Sausio 8 d. įvykęs Piliecių klubo susirinkimas išrinko naują valdybą iš J. Miller, pirm., P. Kupraicio, vice-pirm., Algio Regio, sek., Bruno Katausko, fin. sek. ir J. Shillimo, izd. Klubas šiais metais uzsibreze aktingiau veikti.

MINDAUGAS ALMINAUSKIS LAIMEJO PIRMA PRIZA

Columbia Broadcasting Studio, Hollywood pasikvietė, neseniai iš Europos atvykusių tremtinių Alminauskių sūnų Mindaugą, 11 metų, dalyvauti ruošiamoje jaunių programoje s.m. sausio 8 d., kuri buvo perduodama per radio. Toje programoje, trukusioje pusę valandos, dalyvavo 6 vaikai nuo 11 iki 17 metų. Programoje vaikams buvo duodami įvairūs klausimai, į kuriuos jie turėjo atsakinėti. Mindaugas Alminauskis, uzsirekomendavęs lietuvių tremtinių, neseniai atvykusių iš Europos, savo sumaniais atsakymais sudomino klausytojus, gaudamas už tai daug plovimų. Tarp kitų klausimų, jis vienas teisingai atsakė klausimą "kuriais metais Arizona prisijungė prie U.S." Už tai jis laimejo pirmąją prizą (tarp kitų dovanų radio aparatą).

BALFO PADEKA

Gilia padėka reiskiamė visiems prisidejusiems darbu bei aukomis prie Los Angeles BALF skyriaus surengto 1949 m., sausio mėn. 23 d. PIETU-KONCERTO, sukū: "Gelbėkime vaikus bei ligonius".

Ypatinga padėka priklauso gerbiamam lietuvių parapijos klebonui kun. J. Kucinskui bei parapijai už veltui duota tam parengimui parapijos sale.

Nuosirdziai dekojame: solistei Marijai Janusauskieni, akompanistui B. Janusauskui, muzikui J. Azuolaičiui ir autoiui A. Giedraičiui. Ypac didelė padėka užsitarnauja mielos seimininkės, parengusios tam pobuviui pietus: pp. O. Achienė, visa tvarkiusi ir ruosusi; Alminauskienė, Dirgeliene, Naginiene, Rackienė, Strungienė, Tarvydiene bei prie stalų patarnavusios: pp. Birbalaitės, Cvirkiene, Draugeliene, Kazlauskienė, Naginytė Stirbiene.

Taipgi dekojama duonos kepejoms—aukotojoms: pp. Achienė, Naginiene, Sereikiene, Zilinskiene; loterijos fantu aukotojams: pp. Achams, V. Archiui, Baltui, Jasinevičiui, kun. J. Kucinskui, Kumetai, Rackams, Skiriui, Zilinskui; pp. Achui, Archiui, Naginiui, Vilkienei ir visiems prisidejusiems savo darbu prie pobuvio parengimo.

Los Angeles BALF
Valdyba.

PADEKA

Nuosirdziai dekojame Gerb. Klebonui Kun. J. Kucinskui už parupinimą mums visu dokumentu, istraukiant mus iš tremties vargo, taip pat už nuosirdzia globa ir visokeriopa pagalba mums čia atvaziavus.

Be to, dekojame p. Strongiams už isdavimą Affidavitu ir visas kitas dovanas.

Taip pat aciū: p. Drabickams už labai gausias dovanas, p.p. Tikniams, Janusauskams, Davidonienei, Sleiterienei, Rackams, Morkienei, Zemguliams, Varkalienei ir visiems kitiems mus sutikusiems ir paremusiems.

Apolonija ir Juozas Azuolaiciai.

STASIO IR ELENOS BARTO PADEKA

Praejusi gruodžio mėnesi teko mums smagiai laiką praleisti Kalifornijoje. Čia didelio išpuzdio padarė Sv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas jauno muziko Juozo Azuolaicio, per metinį koncertą. Mums tokio puikios dainavimo senai neteko girdėti ir esame choristams, parapijai ir muzikui dekingi.

Taip pat norime nuosirdzia padėka pareikšti už vaises ir svetingumą prel. M. L. Krusui, F. Zukauskams, F. Speecheriams ir B. Dudorams.

Stanley ir Helen BARTO,
Grand Rapids, Mich.

VIOLA MAY SWYT UZBAIGE AUKSTENSIJA MOKYKLA. Sausio 28 d. pp. dukte Viola užbaigė aukšt. mokyklą, gaudama puikius pažymius josios teveliai ta proga surengė savo dukterei pagerbtuves, į kurias apsilanke netoli simtas svečių, draugu ir artimųjų. Visus maloniai priėmė, gardziai vaisino. Viola Swyt yra gagi lietuvaite, puikiai skambina piano ir reikia manyti, kad ji susikurs grazia ateiti. Viola toliau mokysis Kalifornijos Universitete.

J. A. PETRAS (Petrauskas)

PAINTING - INTERIOR & EXTERIOR DECORATING

1304 Luella Drive — Los Angeles 33, California

Phone AN. 2-9826

ATOSTOGAVO

● **KUN. I. ALBAVICIUS**, is Cicero, Ill., ir **KUN. J. PASKAUSKAS**, is Chicago, Ill., Atostogas Praleido Arizonoje ir Kalifornijoje. Svečiavosi pas Kun. J. Kucinska. Aplanke "K.L." Redakcija ir istojo i garbes skaitytoju eiles.

● **KUN. K. JONAITIS**, is Tucson, Arizona, "K.L." Redakcinio stabo narys, aplanke redakcija ir pazystamus bei gimines Los Angelyje.

● **ADVOKATAS JOS. GRISH** su zmona, zymus Lietuvos Vyciu ir K of C. veikejas, per atostogas aplanke savo sunu, gyvenanti Burlingame, Calif., praleido kiek laiko Honolulu, Hawaii ir Los Angeles, Calif.

● **MRS. WALTER JURENAS**, is Chicago, Ill., gruodzio men. praleido atostogaudama Los Angeles, Calif., ir viesedama pas savo dukteri Olga, dabar Mrs. W. Versin.

● **A. GAJAUSKAITE**, is New York, kuri dirbo BALF centre, o dabar perejo dirbti NCWC, savo atostogas praleido Kalifornijoje.

● **U. VAISVILIENE**, is Detroit, Mich., lankesi Los Angelyje. Buvo sustojusi pas sena pazystama U. Davis.

● **MR. AND MRS. ANDRIUS SKIMAN**, "K.L." skaitytojai Rockford, Ill., atostogauja Kalifornijoje. Aplanke Mr. and Mrs. Sig. Skiman, Oakland, Calif., Mr. and Mrs. John Skiman, Mr. and Mrs. J. Wilkas—Santa Monikoje ir Mr. and Mrs. J. Strongis.

● **MR. & MRS. ST. BARTO**, zinomi Grand Rapids, Mich. lietuviai prekybininkai, per atostogas, 1948 m. gruodzio men. aplanke savo dukteri Rosemarie, kuri gyvena Honolulu, Hawaii, ir Helen—Los Angeles, Calif.

● **MRS. J. JUOZAPAVICIENE**, is Springfield, Ill., atostogauja pas savo dukteri Mrs. N. Mockiene, Los Angeles, Calif.

● **MARYTE WILKAS**, is Chicago, Ill., keleta menesi praleido Los Angelyje, pas Deringius. Maryte jau antru kartu atvyko i Kalifornija.

● **S. CHERRY MULKS**, NCWC nare, buvo atlydejusi viena lenku naslaidi i Los Angeles. Ponia Mulks rupinasi tremtiniais naslaiciais. Ji dalyvavo ALT, Los Angeles skyriaus susirinkime ir padare idomu pranesima lietuviu naslaiciu reikalu.

MRS. KUBILIS, is Chicago, Ill., ziema praleidzia Los Angelyje. Svečiuojasi pas Mrs. T. Dominas.

HELEN BARTUSH-SWAGGART WILL SING DURING LITHUANIA'S INDEPENDENCE CONCERT.

● **JULIA KUPETIS**, is Toronto, Canada, su sunum Fred ir dukra Vanda viesejo pas seseri ponia Stella Batkiene, Glendale, Calif.

● **MRS. DARASKA**, is Chicago, Ill., sausio men. savo seseri is svogeri Mr. and Mrs. John Tubis, Long Beach, Calif. ir draugus Los Angelyje.

● **BARBORA BALIS**, is Chicago, Ill., atvyko i Los Angeles praleisti ziemos. Ji ir pernai cia praleido ziemos meta. Klimatas ir gamta jai cia patinka.

● **MR. JOHN SAMULEVICH**, is Antioch, Ill., smagiai atostogas praleido pas Macenus, Los Angelyje. Pakelyje buvo sustoje pas J. Ziura, Phoenix, Arizona.

● **BILL AND MILLIE ALISAUSKAS**, is New York, N.Y., sausio men. svečiavosi pas gimines Klascius ir Braz.

● **PAULINA PAUKSTIENE**, is Chicago, Ill., lankesi pas giminaite Balbina Abromaitis, Los Angelyje.

● **ISABELLE BILLA**, is Lawrence, Mass, per gruodzio ir sausio men. atostogavo Kalifornijoje—buvo sustojusi pas M. Sherekienę, Los Angeles, Calif.

● **P. SAMULLS**, is Chicago, Ill., savo atostogas praleido Los Angelyje. Jam patiko Rose Parade Pasadenoje, Naujuju Metu dienoje.

● **MR. & MRS. GEORGE RACKUS**, is Windsor, Canada, su zmona—Adele Milasiute is Toronto, Canada, savo Honeymoon praleido Kalifornijoje. Jie vede 1948 m. gruodzio 17 d. Jurgis aplanke ir dede Frank Rackus, Glendale, Calif.

● **AL KASINSKAS**, pagyvenes keleta menesi Los Angelyje, isvyko i Chicago, Ill. Jis uzprenumeravo "K.L." V. KVIKLIUI, kuris is tremties dabar nuvyko i Australija. Tai pirmoji KL apmoketa prenumerata Australijoje.

● **JUOZAS & PRANCISTIA SAVITSKAS**, is E. Hartford, Conn. Aplanke savo dukteri ir zenta C. Meskunas, Los Angelyje.

● **VINCAS IR ONA GRASSKA**, is New York, vizituoja sunu Dr. Wm. J. Grasska, Los Angelyje.

● **ANTANAS VAICIULAITIS**, "Yties" red., neseniai vede **Abrominkaite**. Sveikiname!

● **NANCY SAMOSKA**, "K.L." skaitytoja 1949 nauju metu dienoje istekejo uz **ANDREW HOPKO**.

FLORENCE KORSKAK, HONORARY SUBSCRIBER TO "K.L." ALSO WILL SING AT LITHUANIA'S INDEPENDENCE BANQUET-CONCERT.

PROF. K. PAKSTAS, Vasario 9 d. dave paskaite tema "Vakaru ir rytu kulturos skirtumai"—del authors club.

APSIGYVENO KALIFORNIJOJE

● **MILDRED & BILL SAMPSON** ir **PETRE SAMPSON**, is Detroit, Mich., apsisotojo Los Angelyje pas Mrs. BOIK. Jie jau Los Angelyje isigijo nuosavybe ir apsigyveno. Sveikiname!

● **POVILAS IR SARAH SAMULLS**, is Roseland, Chicago, Ill., atvyko i N. Hollywood ir cia apsigyveno.

● **KAZYS SONDOMOWICH**, kuris Fox Lake, Ill. turejo viesbuti ir vasarviete jau baigia statydintis sau namus Sierra Madre, Calif. Sveikiname!

● **JOS. AUGIS**, is Chicago, Ill., jau kelintas menuo kai apsigyveno Los Angelyje.

LOS ANGELES LIETUVIU DRAUGIJOS

AMERIKOS LIETUVIU PILIECIU KLUBAS

PIRM. JOE MILLER
348 S. Arizona Ave., AN. 4043
VICE-PIRM. PETER KUPRAITIS
1506 W. 71st St.
SEK. ALGIS REGIS
421 S. Occidental Blvd., FA. 9579
FIN. SEK. BRUNO KATAUSKAS
1827½ N. Western Ave.
KASIN. J. SHILLIM
2944 El Camenito, La Crescenta, Cal.

VYRU IR MOTERU TAUTISKAS PASALPINIS KLUBAS

PIRM. A. JANUSAUSKAS
4632 S. Pickford St., WA. 4676
VICE-PIRM. PAUL MAGELO
452 W. 84th St., TW. 6516
SEK. JONAS UZDAVINYS
5970 Everett Ave., H.P., LO. 1167
FIN. SEC. PETRAS BALTRENAS
621 E. 97th St., L.A.
IZD. V. RATKUS
5123 Hartwick St., L.A.

1918 - VASARIO-FEBRUARY 16 - 1949

THE LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL

Los Angeles Chapter

Cordially invites you to be present at the
SOLEMN OBSERVATION OF THE
31st ANNIVERSARY OF

THE DECLARATION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE SUNDAY, FEBRUARY 20th, 1949

according to the following program:

A SOLEMN HIGH MASS
will be celebrated 11:00 A.M. at
ST. VIBIANA'S CATHEDRAL
(Second and Main Streets)

A special sermon on this occasion will be delivered
by the

AUXILIARY BISHOP OF LOS ANGELES
HIS EXCELLENCY TIMOTHY MANNING, D. D.

St. Casimir's Lithuanian Choir
will sing during the Mass.

* * * * *

RECEPTION

Immediately after the Church Service,
12:30 P.M. at the
BLOSSOM ROOM

HOLLYWOOD ROOSEVELT HOTEL

7000 Hollywood Blvd.

LUNCHEON and CONCERT

Many prominent guests will participate and special
addresses for this occasion will be delivered. The
musical program will be performed by outstanding
Lithuanian Soloists:

HELEN BARTUSH-SWAGGART, B. JANUSAUS-
KAS, FLORENCE KORSACK.

ADMISSION \$3.00

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PASKELBIMO 31 M. SUKAKTIES ISKILMINGAS MINEJIMAS

ivyksta

1949 m. VASARIO 20 d.

I. ISKILMINGOS PAMALDOS

11 val. Sv. VIBIANOS katedroje. ivyks iskil-
mingos pamaldos, dalyvaujant ir vyskupui.
Sventei pritaikinta pamoksla pasakys J. E. vys-
kupas TIMOTHY MANNING, D.D.

Pamaldu metu giedos Lietuviu Sv. Kazimiero
parapijos choras, vadovaujamas muziko JUOZO
AZUOLAICIO.

* * * * *

II. BANKIETAS IR KONCERTAS

Tuoj po pamaldu, 12:30 P.M. bus bankietas ir
koncertas

BLOSSOM ROOM

HOLLYWOOD ROOSEVELT VIESBUTYJE

7000 Hollywood Blvd., Hollywood, Calif.

Bankiete dalyvaus ir kalbes zymus Amerikos
visuomenes ir mokslo atstovai.

Programa pildys pasizymejusios dainininkes
Helen Bartush-Swaggart, B. Janauskiene,
ir Florencija Korsakaite.

PIETUS IR KONCERTAS—\$3.00

* * * * *

Kiekvieno susipratusio lietuvio yra pareiga mi-
nejime dalyvauti. Vietu skaicius yra RIBOTAS,
todel tikietus prasome isigyti iki VASARIO
15 d. siose vietose:

SV. KAZIMIERO PARAPIJOJE—2704 St.

George St. - OLympia 4660

"KALIFORNIJOS LIETUVIO" red.—9204 S.
Broadway, L.A. - PLymouth 4-1377

MRS. F. RACKUS—503½ Hill Dr., Glendale
6, Calif. - Cl. 3849

PETRAS ZILINSKAS—170 S. Union Pl., L.A.,
Calif. - VA. 8837

SECOND ANNUAL POTATO PANCAKE BALL

The K. of L. cordially invite you and your friends to the annual
Potato Pancake Ball, which will take place on

FEBRUARY 27, 1949

AMERICAN MASONIC HALL

225 North Vermont Ave., (Near Beverly and Vermont)

Delicious Potato Pancakes and other refreshments will be served.

Food: 4:00 P.M.

Program: 6:00 P.M.

Dance: 7:00 P.M.

Music by STANLEY WEST

Admission \$1.00 (tax inc.)

PROGRAM WILL CONSIST OF LITUANIAN FOLK DANCES,
SONGS AND MUSIC.

ATSIMINKITE, KAD GEGUZES I D. IVYKS "K.L." SOKIAI IR TA DIENA PRASOME
NEDARYTI SUSIRINKIMU BEI PARENGIMU.

3% CURRENT
RATE

INSURED SAFETY

POSSIBLE TO \$15,000

A man and wife may each have a separate account in their individual names, the funds in each account Insured for Safety to \$5000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation. In addition, these same two persons may hold a third account jointly; this account also being protected against loss to \$5000 by insurance.

Save

BY

MAIL

Today

GREAT WESTERN SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

821 South Flower Street - Los Angeles 14, California

Branch - 4651 Crenshaw Blvd.

Telephone TRinity 3875

LIETUVIS ATSTOVAS — JOSEPH R. GAYSON

CHARLES J. LAURUTIS

General Building Contractor

Vienintelis Lietuvis Kontraktorius Kalifornijoje

10920 West Washington Boulevard

CULVER CITY, CALIF.

Phone VERMONT 98648

KALIFORNIJOS LIETUVIS

9204 S. Broadway,
LOS ANGELES 3, CALIFORNIA

POSTMASTER—If undeliverable, as addressed,
for any reason, notify sender on Form 3547,
postage for which is guaranteed.
Return and forwarding postage guaranteed.